

Jaarverslag Drents Museum 2015

INHOUD

VOORWOORD

– Raad van toezicht	3
– Directeur Annabelle Birnie	4

HOOFDSTUK 1

Kwaliteit	6
1.1 Tentoonstellingen	8
1.2 Collectie	20
1.3 Educatie	23
1.4 Marketing & Communicatie	24
1.5 Museumshop	25
1.6 Facts & Figures	26

HOOFDSTUK 2

Gastvrijheid	28
2.1 Educatie	30
2.2 Marketing & Communicatie	32
2.3 Events	33
2.4 Facts & Figures	34

HOOFDSTUK 3

Ambitie en verrassing	37
3.1 Marketing & Communicatie	39
3.2 Educatie	40
3.3 Events	41
3.4 Facts & Figures	42

HOOFDSTUK 4

Betrouwbaarheid	43
4.1 Personeel & Organisatie	45
4.2 Educatie	45
4.3 Facts & Figures	46

HOOFDSTUK 5

Ondernemerschap	47
5.1 Development	49
5.2 Financiën	54
5.3 Museumshop	54
5.4 Grandcafé Krul	56
5.5 Facts & Figures	58

HOOFDSTUK 6

Samenwerking	61
6.1 Collectie	63
6.2 Events	65
6.3 Gebouwen	66
6.4 Marketing & Communicatie	67
6.5 Facts & Figures	70

BIJLAGE 1

Prestatie-indicatoren Provincie Drenthe	73
---	----

BIJLAGE 2

Publicaties 2015	80
------------------	----

BIJLAGE 3

Aanwinsten 2015	81
-----------------	----

BIJLAGE 4

Bruiklenen 2015	83
-----------------	----

BIJLAGE 5

Bestuursfuncties en nevenfuncties 2015	86
--	----

BIJLAGE 6

Financieel verslag 2015	87
-------------------------	----

VOORWOORD

RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht volgt het Drents Museum met veel belangstelling en heeft grote waardering voor de inzet van de medewerkers. Zij hebben bezoekers het afgelopen jaar met veel toewijding een onvergetelijk bezoek bezorgd.

In het verslagjaar heeft de raad van toezicht vier maal vergaderd, waarvan een keer als gast van het Nationaal Militair Museum in Soesterberg. Bij die gelegenheid heeft het managementteam een presentatie verzorgd over de huidige en toekomstige activiteiten van het museum. Daarnaast heeft de raad eenmaal intern beraad gehouden. Met de afdeling financiën is verschillende keren overleg geweest. Op basis van die gesprekken is besloten verder te gaan met een nieuwe accountant. Tot slot was er twee keer bestuurlijk overleg met de provincie.

De heren Van Engelen en Wientjes hebben de raad van toezicht verlaten. Namens medewerkers, directie en raad van toezicht wil ik mijn grote dank uitspreken voor hun inzet en de jarenlange inbreng van hun excellente kennis tijdens de vergaderingen. Mevrouw Van Wijhe en de heer Zegering Hadders heet ik bij deze van harte welkom in onze raad.

Wij zien uit naar het komende jaar!

Han Noten, voorzitter

VOORWOORD

DIRECTEUR ANNABELLE BIRNIE

Namens alle medewerkers en partners van het Drents Museum schrijf ik met plezier het voorwoord voor ons jaarverslag 2015.

Het Drents Museum toont de wereld een blik op Drenthe en Drenthe een blik op de wereld. Met verhalen over archeologie, kunst en geschiedenis inspireren we jong en oud. Ambitie, Verrassing, Gastvrijheid, Betrouwbaarheid, Ondernemerschap, Samenwerking en Kwaliteit zijn onze breed gedragen kernwaarden. Ze vormen de leidraad voor dit verslag. Het Drents Museum wil een succesvol museum van internationale allure voor alle Drenten zijn en een verrijkende ervaring bieden aan zoveel mogelijk mensen. En dat hebben we in 2015 met veel enthousiasme en toewijding gedaan.

De centrale kernwaarde van 2015 was Kwaliteit en dus de rode draad bij alles wat het Drents Museum ondernam. Op het gebied van communicatie bijvoorbeeld, waarbij we contact zoeken met onze bezoekers en hen, ook via de sociale media, uitnodigen actief bij ons betrokken te zijn en te blijven. Of bij de ontwikkeling van onze nieuwe promotiefilm. Maar ook bij het realiseren van speciale programma's en tal van activiteiten waarbij het Drents Museum zich nadrukkelijk profileert als familievriendelijk. Twee bijzondere projecten wil ik in dat kader graag onder de aandacht brengen: *Onvergetelijk Drents Museum*, waarbij mensen met Alzheimer en hun mantelzorgers een rondleiding kunnen volgen en de Familiezondagen met verrassende activiteiten voor de hele familie.

In totaal 150.084 bezoekers hebben het afgelopen jaar genoten van zeventien indrukwekkende tentoonstellingen in ons museum, waaronder de grote internationale tentoonstellingen *Kazimir Malevich*, *De Kim Utopie* en *The Glasgow Boys*, die elk op geheel eigen wijze spraakmakend waren. Ze toonden het publiek het latere en relatief onbekende figuratieve werk van de Russische kunstenaar Malevich (én zijn wereldberoemde *Zwarte Vierkant*) en gaven een beeld van het uiterst gesloten Noord-Korea. Het fraaie werk van de tot nu toe ‘verborgen’ gebleven Schotse impressionisten was de verrassing van het jaar. Bezoekers sloten ‘the boys’ onmiddellijk in hun hart. De grote internationale tentoonstellingen werden afgewisseld met kleinere exposities die soms onverwachte ‘pareltjes’ bleken te zijn, zoals de tentoonstelling over de Russische Tsareneieren met het beroemde ‘Appelbloesem-ei’ van Carl Fabergé.

Bijzonder was onze deelname aan het Pop-Up Museum van televisieprogramma *De Wereld Draait Door*. In het speciaal daarvoor omgebouwde Allard Pierson Museum in Amsterdam toonde gelegenheidsconservator Nico Dijkshoorn diverse werken uit de collectie van het Drents Museum die hij voorzag van pakkende teksten. ‘Kunst stuurt mij de meest onverwachte kanten op’, liet hij naar aanleiding van deze tentoonstelling optekenen in de bijbehorende catalogus. Dat de beleving van de toeschouwer steeds belangrijker wordt, vindt u ook terug in dit verslag waarin opmerkingen van bezoekers in het gastenboek en op de sociale media zijn opgenomen.

Het museum heeft dit alles bereikt in samenwerking met vele partners. De Provincie Drenthe, de BankGiro Loterij en de Stichting Beringer Hazewinkel zijn grote beneficiënten. De NAM en de Waterleidingmaatschappij Drenthe hebben als hoofdsponsors niet alleen bijgedragen in middelen, maar ook met expertise op het gebied van marketing, beveiliging en evenementen. Daarvoor zijn wij hen zeer dankbaar en dat geldt natuurlijk ook voor onze andere sponsors, waaronder SRC Reizen en de ING. Mede namens mijn collega’s wil ik onze Businessclubleden en Vrienden extra bedanken voor wederom een succesvol jaar op alle fronten. Zij hebben, samen met tentoonstellingssponsors, fondsen en de bezoekers, gezorgd voor de gezonde financiële positie van het Drents Museum.

2016 is het laatste jaar van ons vierjarig beleidsplan en het museum is volop bezig met de plannen voor 2017-2020 waarin we onze dromen voor de toekomst van het museum zullen formuleren en realiseren. In 2016 kunt u genieten van *Window of my Eyes*, over het leven van Harry ‘Cuby’ Muskee, van *Maya’s – Heersers van het Regenwoud* en van *Peredvizhniki – Russisch Realisme rond Repin*. Wij hopen u ook dan weer te mogen verwelkomen in ons mooie museum.

Annabelle Birnie
Directeur

1

KWALITEIT

1.1	Tentoonstellingen	8
1.2	Collectie	20
1.3	Educatie	23
1.4	Marketing & Communicatie	24
1.5	Museumshop	25
1.6	Facts & Figures	26

1

Kwaliteit staat hoog in het vaandel bij het Drents Museum. Belangwekkende (inter)nationale tentoonstellingen worden gepresenteerd in een goed onderhouden museum. Objecten worden bewaard in het beste depot van Nederland. Professionele beheerders zorgen voor ontsluiting en digitalisering van de collectie. Door aankopen, schenkingen en legaten of juist door te ‘ontzamelen’, verhoogt het Drents Museum voortdurend de kwaliteit van zijn collectie. Kwaliteit is niet alleen een leidraad voor het tentoonstellingsprogramma en de collectie. In alle lagen van de organisatie, bij alle uitingen en werkprocessen speelt kwaliteit een grote rol.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

INNOVATIEF AANBOD IN EIGEN HUIS

Het Drents Museum staat bekend om zijn veelzijdige en innovatieve tentoonstellingsprogramma. Het brede aanbod zorgt ervoor dat bezoekers altijd verrast worden. In eigen huis werden zeventien tentoonstellingen georganiseerd waaronder drie grote internationale tentoonstellingen in de tentoonstellingsvleugel. Werd het museum al zeer gewaardeerd om zijn keuze voor het bijzondere werk van de Russische kunstenaar Kazimir Malevich en het gewaagde overzicht van schilderkunst uit het gesloten Noord-Korea, de tentoonstelling over Schotse schilders uit de late negentiende eeuw was de absolute publieksleveling. Naast grote tentoonstellingen ‘met lef’ is het Drents Museum sterk in het organiseren van kleine, unieke projecten van uitzonderlijke kwaliteit. In de tentoonstellingsruimtes van het museum waren maar liefst veertien tentoonstellingen te zien.

Dat de tentoonstellingen goed gewaardeerd werden, blijkt wel uit het cijfers die de bezoekers uitdeelden: gemiddeld kreeg het Drents Museum een 8,4. [ZIE PRESTATIENORM 12](#)

HANS HOEKSTRA, ALL OF US – HEDENDAAGS REALISME

9 september 2014 t/m 17 mei 2015

In de serie *Jong Realisme* toonde het Drents Museum het meeste recente werk van Hans Hoekstra (1983). Daarin brengt de kunstenaar het interieur en de relatie tussen binnen en buiten nadrukkelijk in beeld. Al vanaf 2013 werkt Hoekstra samen met het Drents Museum in het kader van de *Werkbijdrage Jong Talent plus Opdrachtgever* van het Mondriaan Fonds. Het resultaat van dit project

is een serie indrukwekkende schilderijen. Voor het Drents Museum betekende deze samenwerking dat er werken konden worden aangekocht uit de nieuwste serie. Hiermee werd de bestaande collectie figuratieve kunst, een van de pijlers van het museum, versterkt met kunst van een talentvolle jonge kunstenaar.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

SCHAT AAN SCHOONHEID – 50 JAAR ST. SCHONE KUNSTEN ROND 1900

14 oktober 2014 t/m 1 maart 2015

KUNST 1885–1935

In 2014 was het vijftig jaar geleden dat de Stichting Schone Kunsten rond 1900 (SSK) werd opgericht door de nazaten van kunstenaars en kunstnijveraars die werkzaam waren in de periode 1885-1935. In de jaren zeventig van de twintigste eeuw werd de SSK-collectie ondergebracht bij het Drents Museum. Dat vormde het startpunt voor het museum om ook zelf werk van deze kunstenaars te gaan verzamelen. De collectie *Kunst 1885–1935* behoort intussen tot de mooiste op dit gebied in Nederland. Met voorwerpen variërend van schilderijen en meubelontwerpen tot serviezen en reclame-uitingen, toonde de jubileumtentoonstelling een veelzijdigheid aan talent.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

GEORGE HENRI LANTMAN (1875-1932)
– EDELSMID VAN DE AMSTERDAMSE SCHOOL

14 oktober 2014 t/m 1 februari 2015

KUNST 1885-1935

Edelsmid en metaalkunstenaar George Henri Lantman (1875-1933) werd geroemd om zijn technische virtuositeit. Door zijn vroege dood en tijdrovende werkwijze is zijn oeuvre bescheiden en relatief onbekend gebleven. Lantman verdient meer bekendheid: hij behoort tot de top van de kunstenaars uit het tijdperk van Nieuwe Kunst en Art Deco. Dankzij een omvangrijke schenking van Adri Vermeer en zijn echtgenote Joke Radius, kleindochter van Lantman, kon het Drents Museum zijn werk in de schijnwerpers zetten. Met trots werd een selectie van zijn mooiste objecten getoond, waaronder pendules van tombak versierd met kleurrijk email, verfijnd zilverwerk en een tot in het kleinste detail gedecoreerde wierooklamp.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

KAZIMIR MALEVICH – DE JAREN VAN DE FIGURATIE

25 november 2014 t/m 15 maart 2015

HEDEENDAAGS REALISME

NRC en Trouw ‘bekroonden’ de grote solotentoonstelling over de beroemde Russische kunstenaar Kazimir Malevich (1878-1935) met vijf sterren. In de tentoonstelling lag de nadruk op het latere kleurrijke figuratieve werk van de kunstenaar dat hij maakte vanaf 1928 tot zijn dood in 1935 – de meest onderbelichte periode uit zijn oeuvre. Eind 2014 kwamen zestig topstukken uit het Staats Russisch Museum in St. Petersburg naar Assen. Uniek en voor het eerst in Nederland te zien, waren het dodenmasker van Malevich en een gipsen afgietsel van zijn hand. Daarnaast exposeerde het Drents Museum een serie kostuums en ontwerptekeningen die Malevich maakte voor zijn avant-gardistische opera *Victory over the Sun* uit 1913.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

KOSTBARE EIEREN UIT HET TSARENRIJK – GELOOF, HOOP EN LIEFDE

25 november 2014 t/m 1 maart 2015

KUNST 1885–1935

Parallel aan de *Kazimir Malevich*-tentoonstelling toonde het Drents Museum een bijzondere verzameling unieke Russische eieren afkomstig uit het Liechtensteinisches Landesmuseum. Ware pronkjuwelen die symbool staan voor de pracht en praal van de Russische hofcultuur rond 1900. In Rusland bestaat van oudsher de traditie om elkaar met Pasen een versierd ei cadeau te doen. Met het eerste paasei dat hofjuwelier Carl Fabergé in 1885 voor de tsaar maakte, was een nieuwe trend geboren. De elite maakte er een sport van om deze eieren zo luxueus en extravagant mogelijk uit te laten voeren. Het topstuk van de tentoonstelling was Fabergé's wereldberoemde 'Appelbloesem-ei' uit 1901.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

DE KIM UTOPIE – SCHILDERKUNST UIT NOORD-KOREA

3 april t/m 30 augustus 2015

HEDENDAAGS REALISME

Ruim tachtig schilderijen en werken op papier afkomstig uit de privécollectie van dé Nederlandse verzamelaar van Noord-Koreaanse kunst, Ronald de Groen, boden de bezoekers van het Drents Museum een blik op het gesloten en mysterieuze Noord-Korea. De voorstellingen werden gemaakt in opdracht van het regime en beslaan grofweg de periode 1960-2000. Ze schetsen een door de staat

geregisseerde en geïdealiseerde samenleving: de Kim Utopie. De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met Dr. Koen De Ceuster, een internationale autoriteit op het gebied van het Noord-Koreaanse kunst- en cultuurbeleid. Het was de vierde expositie in de serie *Internationaal Realisme* in het Drents Museum.

LANG LEVE DE ILLUSTRATIE!

7 februari t/m 31 mei 2015

KUNST 1885-1935

De tentoonstelling *Lang leve de illustratie!* werd samengesteld uit de collectie Kunst 1885-1935 die vele prachtig geïllustreerde boeken en originele ontwerptekeningen bevat. Illustreren was rond 1900 veel meer dan nu een vak dat uitgeoefend werd door beeldend kunstenaars. Zij wilden het grote publiek laten kennismaken met schoonheid en verhieven de illustratie tot kunst. In deze kleine expositie in het Boeken- en Prentenkabinet waren o.a. de vernieuwende boekillustraties van Theo van Hoytema en Willem Wenckebach te zien, evenals de bijzondere tekeningen die Henricus maakte bij *Dat Liedekin* van Here Halewine.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

BAREND BLANKERT – LANDSCHAPPEN

3 maart t/m 28 juni 2015

HEDEENDAAGS REALISME

Het Drents Museum presenteert regelmatig een selectie uit zijn toonaangevende collectie hedendaags realistische kunst. In het voorjaar was de beurt aan Barend Blankert (Kampen, 1941). Het museum bezit vijftien werken van Blankert die veelal de mens in al zijn kwetsbaarheid en eenzaamheid als onderwerp hebben.

Voor deze tentoonstelling stelde Blankert zeven landschappen uit zijn eigen collectie ter beschikking, waarmee een relatief onbekend aspect van zijn oeuvre werd getoond. Een daarvan schonk hij aan het museum. Met *Route de Nissan (Aude)* bevat de museumcollectie nu ook een landschap van Blankert.

JAN MEINE JANSEN – DE MAGIE VAN HET DRENTSE LAND

14 maart t/m 23 augustus 2015

HEDEENDAAGS REALISME

Hij werkte graag bij De Ruinerwoldse Aa, in het gehucht Tweeloo, in de Reest bij Meppel, het Kamperzand en de vennen bij Norg. De Drentse natuur vormde de belangrijkste inspiratiebron voor kunstenaar Jan Meine Jansen (1908-1994). Zijn oeuvre toont een breed spectrum aan stijlen, technieken en onderwerpen. Een schenking van zijn nazaten aan het Drents Museum vormde tezamen met een eerdere schenking van Meine Jansen zelf en bruiklenen van de familie, de bijzondere tentoonstelling *De Magie van het Drentse land*, waarin de focus lag op de Drentse landschappen die Meine Jansen maakte in de jaren dertig. De veertig tentoongestelde werken lieten bezoekers met andere ogen kijken naar het Drentse landschap. [ZIE PRESTATIENORM 5](#)

NORTH KOREAN PERSPECTIVES

3 april t/m 30 augustus 2015

HEDEENDAAGS REALISME

Welke indruk krijgen wij van Noord-Korea aan de hand van het voor ons beschikbare materiaal? Dat was de centrale vraag in de fototentoonstelling *North Korean Perspectives* die te zien was tijdens *De Kim Utopie*. Ging *De Kim Utopie* vooral over het geïdealiseerde Noord-Korea, waarbij nu en dan een ‘Sound of Music-gevoel’ overheerste, de fototentoonstelling toonde een alternatieve blik op het land, gaf de bezoeker een kijkje in het dagelijks leven van de bewoners van Noord-Korea. Deze fototentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met de Stichting Fotografie Noorderlicht uit Groningen en het Museum of Contemporary Photography at Columbia College Chicago.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

JUUL KRAIJER

24 mei t/m 20 september 2015

HEDEENDAAGS REALISME

Het maken van een tentoonstelling over de in Assen geboren en getogen kunstenares Juul Kraijer (1970) stond al lang op het wensenlijstje van het museum. Kraijers werk krijgt veel waardering in binnen- en buitenland, maar het was nooit in Drenthe en nagenoeg niet in Noord-Nederland te zien geweest. Kraijer maakt intrigerende tekeningen, beelden, foto's en video's van onwerkelijke situaties waarin

vrouwenfiguren worden samengevoegd met dieren of landschappelijke elementen. Samen met het Centrum Beeldende Kunst Drenthe (CBK Drenthe) werd een tentoonstelling rond het werk van deze kunstenares gerealiseerd. Het Drents Museum toonde een selectie van tekeningen en beelden die werd samengesteld door CBK Drenthe-directeur Toos Arends. In het CBK Drenthe werden tegelijkertijd foto's en video's van Kraijer gepresenteerd. [ZIE PRESTATIENORM 5](#)

HOGE HEREN EN HUNEBEDDEN

- LUKIS EN DRYDEN IN DRENTHE 1878

5 juni t/m 27 september 2015

ARCHEOLOGIE

In juli 1878 onderzochten twee Engelse oudheidkundigen – William Collings Lukis en Henry Dryden – Drentse hunebedden. Door hun werk beschikken we over een sublieme documentatie van de toestand van de bezochte hunebedden. Het gaat daarbij om nauwkeurige plattegronden en doorsneden en aquarellen van vondsten die in hunebedden zijn gedaan. Deze documenten werden getoond in een kleine expositie. Bij de opening werd ook het boek *In het spoor van Lukis en Dryden – Twee Engelse oudheidkundigen tekenen Drentse hunebedden in 1878* van provinciaal archeoloog Wijnand van der Sanden gepresenteerd. [ZIE PRESTATIENORM 5](#)

1.1 TENTOONSTELLINGEN

SCHENKING JAN KUIPER – SCHILDERIJEN EN WERKEN OP PAPIER

9 september 2014 t/m 17 mei 2015

HEDEENDAAGS REALISME

Achtendertig eigen werken schonk Jan Kuiper (Heemstede, 1928) aan het Drents Museum. De kunstenaar woont al vele jaren in het plaatsje Spijk nabij Delfzijl. Op humorvolle wijze schildert Kuiper een haast surrealistische wereld. Hij wordt wel tot de Nieuwe Haagse School gerekend, een beweging uit de jaren vijftig van de vorige eeuw die figuratieve schilderkunst als uitgangspunt heeft en zich indertijd afzette tegen de Cobra-beweging. De schenking van Kuiper is veelzijdig van samenstelling en omvat naast olieverfschilderijen een aantal belangrijke (pen)tekeningen.

RE: ALISME – DE SCHENKING UIT DE ING COLLECTIE

16 september 2014 t/m 4 januari 2015

HEDEENDAAGS REALISME

Al sinds 1974 verzamelt de ING in Nederland hedendaagse figuratieve kunst. De collectie biedt een representatief overzicht van ontwikkelingen op het gebied van expressieve, impressionistische en realistische figuratie van de afgelopen decennia. In 2010 schonk de ING een omvangrijke collectie van 273 werken aan het Drents Museum. Daarmee kreeg de hedendaagse figuratieve kunst een permanente museale plek in Assen.

In het kader van het veertigjarig jubileum van de ING Collectie toonde het Drents Museum met de tentoonstelling *RE: ALISME* voor het eerst een grote selectie uit die schenking. Zestig werken van befaamde kunstenaars als Matthijs Röling, Barend Blankert, Henk Helmantel en Dick Pieters waren te bewonderen. Als onderdeel van de tentoonstelling presenteerde het Drents Museum vijftien kunstenaarsportretten van fotograaf Harry Cock (1952).

1.1 TENTOONSTELLINGEN

SCHILDERSPARADIJS DRENTHE – HET LANDSCHAP ALS INSPIRATIEBRON 1850-1930

15 september 2015 t/m 15 mei 2016

KUNST 1885-1935

Vincent van Gogh, Haagse School-kunstenaar H.W. Mesdag, Tachtiger G.H. Breitner, de Duitse Max Liebermann en vele andere schilders trokken al vanaf de achttiende eeuw naar Drenthe, op zoek naar het schildersparadijs. Ze trotseerden het ledige Drentse landschap en het gebrek aan moderne voorzieningen om er studies te maken van het landschap en het boerenleven. ‘Drentsch’ werd in de kunstwereld het handelsmerk voor een oeroud landschap met uitgestrekte heidevelden, mysterieuze hunebedden en schilderachtige dorpen. De landschappen van deze kunstenaars hebben stuk voor stuk bijgedragen aan de vorming van de visuele identiteit van Drenthe. Het Drents Museum toonde ongeveer vijftig schilderijen en werken op papier van de mooiste Drentse landschappen uit de eigen collectie. De wand bovenaan de trap naar de oudbouw werd gesierd door *De Turfschuit* van Vincent van Gogh.

[ZIE PRESTATIENORM 5](#)

1.1

TENTOONSTELLINGEN

THE GLASGOW BOYS – SCHOTS IMPRESSIONISME 1880-1900

22 september 2015 t/m 7 februari 2016

KUNST 1885-1935

‘Why did the world wait so long?’ was de gedachte van Glasgow Boys-specialist Roger Billcliffe toen het Drents Museum contact met hem opnam over het idee om een brede overzichtstentoonstelling te wijden aan deze intrigerende groep Schotse kunstenaars. Hun werk was sinds 1900 niet te zien geweest buiten Groot-Brittannië. In nauwe samenwerking met Schotse, Engelse, (Noord-)Ierse, Belgische en Nederlandse musea en particuliere bruikleengevers, introduceerde het Drents Museum de Glasgow Boys in Nederland. Er werden zeventig tot honderd schilderijen en aquarellen getoond uit de bloeiperiode van de groep, 1880-1890. Bezoekers sloten ‘the boys’ massaal in hun hart.

1.1 TENTOONSTELLINGEN

LAURA ECKERT - CORPOREAL - BEELDEN

29 september 2015 t/m 10 januari 2016

HEDENDAAGS REALISME

De tentoonstelling *Corporeal - Beelden* heeft bezoekers aangenaam verrast. Het Drents Museum had niet eerder een beeldtentoonstelling op het programma staan. Laura Eckert (1983) uit Leipzig beet het spits af. De jonge beeldhouwster geldt als een groot talent binnen de figuratieve beeldhouwkunst in Duitsland. Het menselijk lichaam en het portret staan centraal in haar werk. Eckert maakt robuuste houten portretkoppen. Daarnaast verwerkt ze gerecyclede materialen tot levensgrote beelden. *Corporeal - Beelden* was inhoudelijk van hoog niveau en bovendien zeer toegankelijk.

1.2

COLLECTIE

BREED EN BELANGWEKKEND

Het Drents Museum heeft een brede, vaste collectie. Die is onderverdeeld in vier hoofdcollecties: Archeologie, Drentse geschiedenis, Kunst 1885-1935 en Hedendaags realisme. In omvang en kwaliteit is de collectie Archeologie een van de belangrijkste in Noordwest-Europa. Indrukwekkende mammoetbotten, unieke Neanderthalervondsten, objecten uit hunebedden en grafheuvels, de oudste boot ter wereld en natuurlijk de veenlijken zijn permanent te zien in het museum. De collectie Drentse geschiedenis geeft een beeld van de materiële cultuur van de gewone man en vrouw in Drenthe in de periode 1750-1950. Met zijn collectie Kunst 1885-1935, die Nederlandse beeldende kunst en kunstnijverheid behelst, behoort het Drents Museum tot de vijf topcollecties op dit gebied in Nederland. Sinds de schenking van werken uit de ING Collectie in 2010, mag de collectie Hedendaags realisme als een van de belangrijkste in Nederland worden beschouwd. Het museum bezit inmiddels ruim 1.500 realistische werken van hedendaagse kunstenaars.

BEHEREN: DOCUMENTEREN EN REGISTREREN

Het Drents Museum beheert, onderhoudt en exposeert de collectie van de provincie Drenthe. Deze bestaat uit circa 64.400 objecten en omvat onder andere schilderijen, tekeningen, grafiek en meubelen. Naast de collectie van de provincie zijn er circa 24.600 objecten in permanente bruikleen gegeven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, diverse stichtingen waaronder de Stichting Schone Kunsten rond 1900 en particulieren.

Van de objecten uit de provinciale collectie is inmiddels 86% digitaal geregistreerd. Van 14.600 objecten zijn digitale afbeeldingen gemaakt. Via *museaindrenthe.nl* en *Digitale Museale Collectie Nederland* op *dimcon.nl* zijn circa 2.527 voorwerpen uit de collectie online beschikbaar. Op *Europeana.eu*, een online verzameling van gedigitaliseerde objecten uit Europese musea, bibliotheken, archieven en multimediacollecties, zijn 2.753 objecten te bekijken. [ZIE PRESTATIENORM 4 EN 20](#)

ONTZAMELEN EN NIEUW LEVEN

In 2014 heeft het Drents Museum met de grootste zorg en geheel volgens de LAMO-richtlijnen (Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten) een ontzameltraject voor bijna vijfduizend voorwerpen uit zijn collectie opgestart. Bij de herbestemming van de ontzamelde stukken kregen musea en historische verenigingen voorrang. Een aantal objecten is overgebracht naar Monumentenzorg, een ander deel is ter veiling aangeboden. Dit traject werd afgelopen jaar formeel afgerond. In 2015 zijn geen werken meer afgestoten.

Ongeveer 100 zeer uiteenlopende objecten die geen museale waarde meer hadden, kregen een wel heel bijzondere nieuwe bestemming. Beeldend kunstenaar Daniëlle Kwaaitaal ontfermde zich over deze 'ontheemde stukken'. Door haar geselecteerde gerenommeerde kunstenaars maakten er nieuwe kunstwerken van. De resultaten daarvan werden gefotografeerd door Kwaaitaal en zijn in 2016 te zien in de tentoonstelling *ABOVE & BEYOND*. Daarmee krijgen de ontzamelde objecten hun museale status terug. [ZIE PRESTATIENORM 2](#)

1.2

COLLECTIE

VERRIJKEN EN VERBETEREN

Door middel van aankopen en schenkingen verbetert het Drents Museum zijn collectie voortdurend. Veel schenkers wisten het museum het afgelopen jaar te vinden voor het aanbieden van bijzondere stukken. Daarnaast voert het museum een actief aankoopbeleid voor de verschillende deelcollecties, waarbij het zich ondersteund weet door een aantal organisaties. Met steun van de Stichting Beringer Hazewinkel, de BankGiro Loterij en de Stichting Vrienden van het Drents Museum konden in 2015 twee kandelaars en een bonbonschaaltje, ontworpen door edelsmid en sierkunstenaar Jan Eisenloeffel en uitgevoerd door de Koninklijke Utrechtsche Fabriek van Zilverwerken C. J. Begeer, worden toegevoegd aan de collectie Kunst 1885–1935.

De collectie Drentse geschiedenis werd uitgebreid met maar liefst 117 aanwinsten die met elkaar een deel van de Drentse historie belichten. Onder de aanwinsten voor de collectie Archeologie bevond zich een doorboorde hamerbijl uit de enkelgrafcultuur, afkomstig uit Diever. Een schenking van de Jan Roëde Stichting bestaande uit schilderijen, tekeningen en schetsboeken van Jan Roëde, de aankoop bij Galerie

Mokum in Amsterdam van Wout Mullers schilderij Mahaboe en de schenkingen van een sculptuur van Juul Kraijer en een schilderij van Joke Frima door de Vrienden van het Drents Museum, droegen allen bij aan het verhogen van de kwaliteit van de collectie Hedendaags realisme.

[ZIE BIJLAGE 3 VOOR DE COMPLETE AANWINSTENLIJST.](#)

1.2

COLLECTIE

KLEINE PRESENTATIES

Het museum wist zijn collectie recentelijk aan te vullen met twee bronzen sculpturen van beeldhouwer Natasja Bennink (1974): een zelfportret met als titel *Koester de begeerte* en *Venus van Drenthe*, een groot naakt ten voeten uit dat fier in de museumtuin prijkt. Bennink won in 2014 de prijsvraag van de provincie Drenthe voor het maken van een beeltenis van Koning Willem-Alexander. Haar beeld *Onze Koning. Dubbelportret in brons en taal* siert de Statenzaal van het provinciehuis Drenthe. In de publiekshal van het museum werd een kleine presentatie gerealiseerd rond de ontwerpen voor het koningsbeeld, *Koester de begeerte* en enkele andere werken van Bennink uit de collectie van het Drents Museum.

Liefhebbers van stoer vervoer konden hun hart ophalen bij de aanblik van een aankoop uit 2014 die ‘geparkeerd’ stond bovenaan de trap naar de oudbouw: een motorfiets van het merk Germaan met kenteken D11414. Dit exemplaar werd in 1937 gebouwd door NV Rijwielinindustrie F.&J. v. Werven uit Meppel. Volgens de papieren heeft de motorfiets een 118 cc I.L.O. motorblok. Bijzonder

zijn de verchromde tank en de duozit met voetrusten. Rijden doet deze schitterende ‘Germaan’ overigens nog steeds heel goed!

De aanwinstenvitrine was gereserveerd voor de collectie Drentse geschiedenis. Daarin werd een selectie van de schenkingen getoond, waaronder een vijfdelig ‘arme lui’s’ kaststel van beschilderd hout (1890-1899), een zilveren suikerlepeltje met een afbeelding van de Brink in Assen, een speld gemaakt van drie Wilhelmina-kwartjes (1939-1941) en van mevrouw A. Overbeek uit Rolde vijftien medailles van de Drentse Rijwielvierdaagse uit de periode 1965-1980. Deze werden geflankeerd door een aantal aankopen: emailen reclameborden van het Nieuwsblad van het Noorden (1970) en het Dagblad voor Coevorden (1950-1960), koppen en schotels met Drentse gemeentewapens, reclameasbakken van diverse Drentse bedrijven, drinkglazen van Drentse Sportverenigingen en een gedenkbord van de Landbouwtentoonstelling uit 1949 in Assen, D.O.E.N. (Drenthe Oud en Nieuw).

[ZIE PRESTATIENORM 8](#)

1.3

EDUCATIE

TONE OF VOICE

Teksten vormen een integraal onderdeel van de tentoonstellingen. Daarin levert de afdeling Educatie van het Drents Museum maatwerk. Er wordt sterk gedacht vanuit de bezoeker. Wat willen we met de bezoeker delen, wat willen we teweegbrengen? En vooral: wat wil de bezoeker weten? Bij *The Glasgow Boys* werd in samenwerking met de conservatoren gekozen voor een nieuwe, onverwachte 'tone of voice' op de tekstpanelen: persoonlijke objectteksten, nu en dan aangevuld met de visie van de conservator. Prikkelende en humoristische koppen lieten de bezoekers vanuit een ander perspectief naar de werken kijken. Deze gedurfde tekstomslag maakte veel reacties los die onder andere in het gastenboek werden opgetekend.

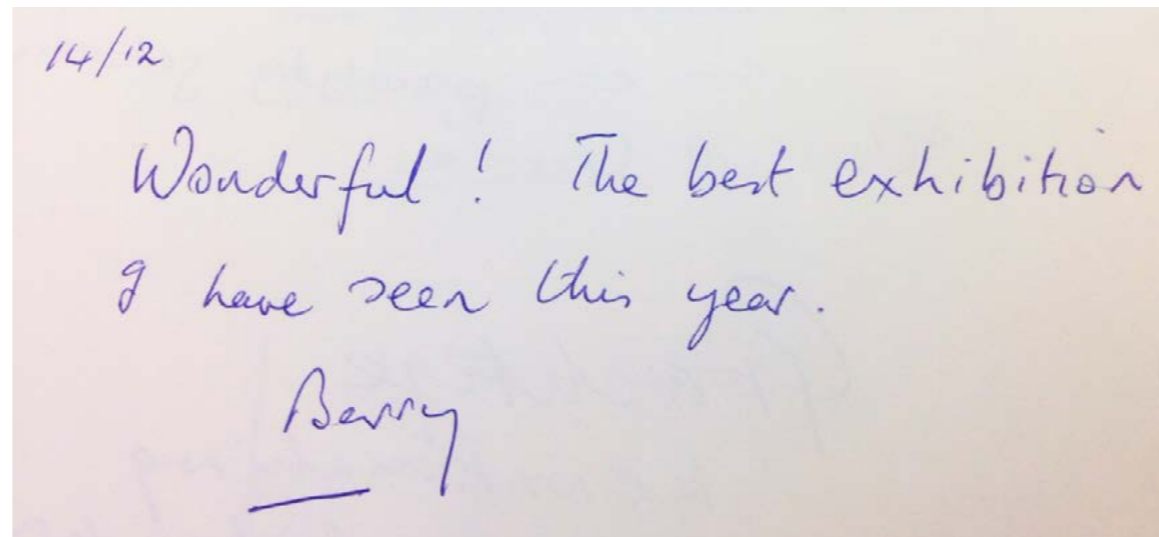
GASTENBOEK THE GLASGOW BOYS

8/11/2015

'Wat leuk dat de conservator persoonlijk commentaar bij de schilderijen geeft. Dit maakt de beschrijvingen veel interessanter.'

15/11/2015

'Schitterende tentoonstelling, opent een nieuwe wereld. Toelichtingen communicatief en informatief, helder.'

1.4

MARKETING EN COMMUNICATIE

FAMILY PROOF EN RESPONSIVE

De afdeling Marketing & Communicatie streeft ernaar het museum ook online sterk te profileren. In het najaar werden de structuur en het ontwerp van een nieuwe website ontwikkeld. Deze moest ‘family proof’ zijn maar vooral ook ‘responsive’ met de mobiele telefoon en de iPad, hetgeen om een aparte vormgeving vraagt.

Daarnaast was het maken van een nieuwe promotiefilm over het museum al heel lang een grote wens van Marketing & Communicatie. In het voorjaar was het zo ver en werd een prachtige ‘promofilm’ gelanceerd op de website. Daarin wordt het museum sfeervol geportretteerd waarbij de interactie met de bezoekers sterk naar voren komt.

VERSCHERPING HUISSTIJL

Met betrekking tot de externe uitingen voerde Marketing & Communicatie een verscherping van de huisstijl door. Gekozen werd voor een consequente witte omkadering van de lay-out van folders, flyers en het Drents Museum Magazine, waardoor een meer eenduidig beeld ontstond. Voor de afdeling Events werd een geheel nieuwe brochure ontwikkeld ten behoeve van locatieverhuur; er was veel vraag naar een overzicht van hetgeen het Drents Museum op dit vlak te bieden heeft.

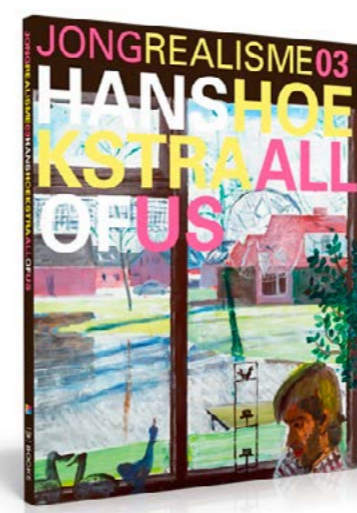
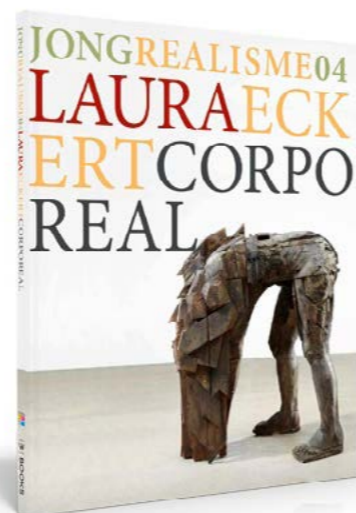
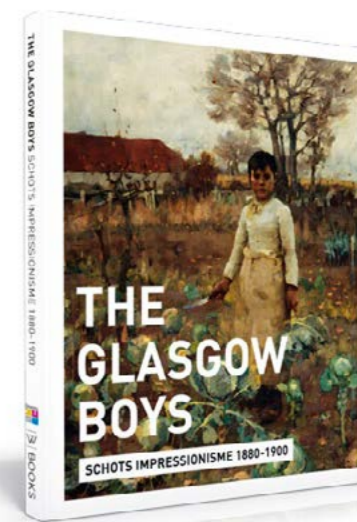
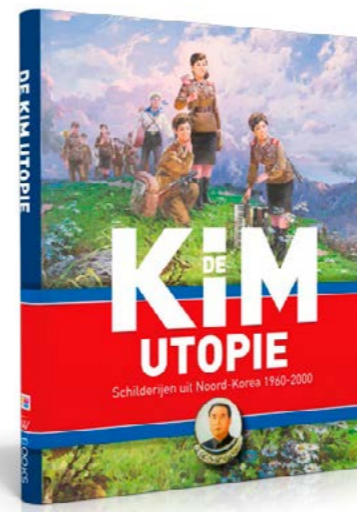

1.5

MUSEUMSHOP

FRAAIE UITGAVEN

Kwaliteit en een zekere mate van exclusiviteit zijn belangrijke inkoopcriteria voor de Museumshop. Het afgelopen jaar werd bijvoorbeeld meer ‘Dutch design’ in het assortiment opgenomen, objecten die gekenmerkt worden door originaliteit, goede materialen en een mooie verpakking. Maar de Museumshop van het Drents Museum staat ook bekend om zijn uitgebreide boekenafdeling waarbij kinderen een eigen ‘boekeneiland’ hebben. Uniek is dat het Drents Museum aan vrijwel elke tentoonstelling een publicatie wijdt. In samenwerking met WBOOKS in Zwolle werden catalogi gerealiseerd bij *Kazimir Malevich*, *De Kim Utopie* en *The Glasgow Boys*; bij *Kazimir Malevich* verscheen niet alleen een catalogus, maar ook een eigen kinderboek. Het rijk geïllustreerde boek over de Schotse Glasgow Boys was een regelrechte ‘verkoop-hit’, net als het conceptuele fotoboek *North Korea Perspectives*, waarin Noord-Korea wordt getoond door de lens van verschillende fotografen. Ook bij de tentoonstellingen over het werk van Laura Eckert, Hans Hoekstra en Juul Kraijer werden fraaie uitgaven gemaakt.

1.6

FACTS & FIGURES

TENTOONSTELLINGEN

3 grote internationale tentoonstellingen

- > **Kazimir Malevich**
– *De jaren van de figuratie*
(25 november 2014 t/m 15 maart 2015)
- > **De Kim Utopie**
– *Schilderkunst uit Noord-Korea*
(3 april t/m 30 augustus 2015)
- > **The Glasgow Boys**
– *Schots impressionisme 1880–1900*
(22 september 2015 t/m 7 februari 2016)

10 tentoonstellingen

- > **Hans Hoekstra**
– *All of us* (9 september 2014 t/m 17 mei 2015)
- > **Schat aan Schoonheid**
– *50 jaar St. Schone Kunsten rond 1900*
(14 oktober 2014 t/m 1 maart 2015)
- > **Kostbare eieren uit het Tsarenrijk**
– *Geloof, Hoop en Liefde*
(25 november 2014 t/m 1 maart 2015)
- > **Lang leve de illustratie!**
(7 februari t/m 31 mei 2015)
- > **Barend Blankert**
– *Landschappen* (3 maart t/m 28 juni 2015)
- > **North Korean Perspectives**
(3 april t/m 30 augustus 2015)
- > **Juul Kraijer**
(24 mei t/m 20 september 2015)
- > **Hoge Heren en hunebedden**
– *Lukis en Dryden in Drenthe 1878*
(5 juni t/m 27 september 2015)
- > **Schilderparadijs Drenthe**
– *Het landschap als inspiratiebron 1850-1930*
(15 september 2015 t/m 15 mei 2016)
- > **Laura Eckert – Corporeal - Beelden**
(29 september 2015 t/m 10 januari 2016)

8,4 is het waarderingscijfer voor het museum en de tentoonstellingen

- > **8,7** voor **Kazimir Malevich**
- > **8,1** voor **Kostbare eieren uit het Tsarenrijk**
- > **8,9** voor **The Glasgow Boys**

FACTS & FIGURES

COLLECTIE

4 tentoonstellingen rond schenkingen

- > **Schenking Jan Kuiper**
– *Schilderijen en werken op papier*
(9 september 2014 t/m 17 mei 2015)
- > **RE: ALISME** –
De schenking uit de ING Collectie
(16 september 2014 t/m 4 januari 2015)
- > **George Henri Lantman (1875-1932)**
– *Edelsmid van de Amsterdamse School*
(14 oktober 2014 t/m 1 februari 2015)
- > **Jan Meine Jansen**
– *De Magie van het Drentse land*
(14 maart t/m 23 augustus 2015)

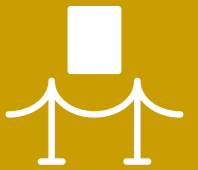
90.000 objecten

- De collectie van het Drents Museum telt ca. **90.000** objecten, waarvan
- > ca. **24.600** objecten als bruikleen van de Stichting Schone Kunsten rond 1900
  - > **64.400** objecten uit de provinciale collectie (waarvan **86%** digitaal geregistreerd)

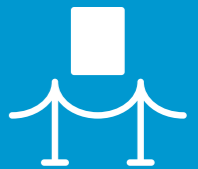
- De totale collectie bestaat uit
- > ca. **13.500** objecten Archeologie
  - > ca. **33.000** objecten Drentse geschiedenis
  - > ca. **40.000** objecten Kunst 1885-1935
  - > ca. **2.500** objecten Hedendaags realisme
  - > ca. **2.150** objecten Numismatica

443 aanwinsten

- > **5** aanwinsten collectie Archeologie
- > **117** aanwinsten collectie Drentse geschiedenis
- > **269** aanwinsten collectie Kunst 1885-1935
- > **52** aanwinsten collectie Hedendaags realisme

3 kleine presentaties rond aanwinsten

- > 'Germaan' motorfiets
- > Aanwinsten collectie Drentse geschiedenis
- > Bronzen sculpturen Natasja Bennink

2 GASTVRIJHEID

2.1	Educatie	30
2.2	Marketing & Communicatie	32
2.3	Events	33
2.4	Facts & Figures	34

2

Bezoekers voelen zich welkom in het Drents Museum. Ze zijn er te gast en nemen een goede herinnering mee naar huis; een die ze graag willen delen met familie, vrienden en kennissen. Het Drents Museum staat bekend om zijn gastvrijheid en is er voor iedereen. Tentoonstellingen en activiteiten zijn geschikt en toegankelijk voor alle bezoekers. Met een aantal bijzondere activiteiten en programma's op maat profileert het museum zich nadrukkelijk als 'familievriendelijk'.

2.1

EDUCATIE

ONVERGETELIJK

In 2015 is gestart met *Onvergetelijk Drents Museum*, een programma om mensen met dementie en hun mantelzorgers een ontspannen en inspirerende middag te bieden. Deelnemers gaan met elkaar in gesprek over wat ze zien in het museum. Door samen te kijken, krijgen zij de mogelijkheid om verhalen, ervaringen, zienswijzen en gevoelens met elkaar te delen. Bijzonder is dat dit niet alleen leidt tot een verbetering van de kwaliteit van

leven van mensen met dementie, maar dat het ook positieve effecten heeft voor mantelzorgers en de relatie tussen hen beiden. *Onvergetelijk Drents Museum* is ontwikkeld in samenwerking met het Stedelijk Museum Amsterdam en het Van Abbemuseum in Eindhoven. Het programma is geïnspireerd op het *MeetMe@MoMA*-programma van het Museum of Modern Art in New York.

[ZIE PRESTATIENORM 11 EN 19](#)

‘Deze maand is mijn vader, oud-Vriend van het Drents Museum, nog een keer in het museum geweest voor een speciale rondleiding samen met twee demente medebewoners. De dag daarna was hij het bezoek vergeten, wel was hij volgens zijn zeggen die middag ‘met de trein naar Arnhem’ geweest. Drie dagen later kon hij zich toch iets herinneren en zei hij dat hij het mooi had gevonden en nog wel een keer naar het museum wilde.’

Dochter van een deelnemer aan Onvergetelijk Drents Museum

FAMILIEROUTE

Bij *De Kim Utopie* en *The Glasgow Boys* zijn familieroutes ontwikkeld in de vorm van handzame, aantrekkelijk vormgegeven boekjes. Elk boekje bevat een speurtocht door de tentoonstelling die op allerlei manieren gelopen kan worden. De opdrachten in de boekjes vormen een mix van denken, spelen, doen en kijken en zijn tegelijkertijd bedoeld om de interactie tussen familieleden te stimuleren. De boekjes mogen worden meegenomen zodat kinderen de opdrachten ook thuis kunnen maken.

[ZIE PRESTATIENORM 11](#)

2.1

EDUCATIE

FAMILIEZONDAG

Eind november werd de eerste Drents Museum Familiezondag georganiseerd. Die stond geheel in het teken van Schotland en *The Glasgow Boys*; hoe leefden die Schotse 'boys'? Voor families met kinderen van zes tot veertien jaar was er van alles te doen. Zelf een kunstwerk maken, met de Groningse stadsdichter Kasper Peters een gedicht schrijven over het Drentse landschap,

leren dansen als een Schot, geluid proberen te halen uit een doedelzak of eten proeven uit de tijd van de Glasgow Boys. Schotlandkenner Jan Vonk vertelde over het land, de kleding, de gebruiken en natuurlijk de doedelzak. Het programma werd door deelnemers gekwalificeerd als 'buitengewoon goed'. [ZIE PRESTATIENORM 11](#)

MET EEN TWIST

De rondleidingen en inleidingen die door de medewerkers van de afdeling Educatie worden verzorgd, geven een museumbezoek extra diepgang en betekenis. Met de Glasgow Boys reisde een wel heel bijzondere medewerkster mee naar Nederland: de Glasgow Girl. Op gezette tijden gaf zij een rondleiding met een 'twist'. Zittend achter een schildersezels nam ze bezoekers met haar verhalen mee naar de tijd van de Glasgow Boys, het laatste decennium van de negentiende eeuw.

2.2

MARKETING & COMMUNICATIE

MEEDOEN

De betrokkenheid van het publiek bij de activiteiten en uitingen van het Drents Museum wordt steeds groter. De publieksbeleving en het delen daarvan op de sociale media genereren nog meer contact en binding tussen het publiek en het museum. Marketing & Communicatie is zelf ook actief op Twitter en Facebook. De afdeling monitort de reacties van bezoekers op de sociale media, reageert in voorkomende gevallen en lokt ook interactie uit. Zo werd op Facebook een oproep geplaatst voor een familiereportage waarvan de foto's gebruikt zouden worden voor promotie-uitingen. Uiteindelijk werden twee gezinnen uitgekozen die samen met een fotograaf een hele dag in het museum doorbrachten. Dat leverde een reeks enthousiaste familiefoto's op. Het museum blijft daarnaast inzetten op meer traditionele media. Het grootste deel van de bezoekers is ouder dan zestig jaar. Juist deze doelgroep laat zich graag informeren via folders, waardeert mooie affiches en let op de abri's op

NS-stations. De mening van het publiek wordt in het geval van printcampagnes zeer op prijs gesteld. Museumbezoekers werden bijvoorbeeld via een 'front end' onderzoek gevraagd mee te denken over het campagnebeeld van de komende grote archeologietentoonstelling *Maya's – Heersers van het Regenwoud*.

2.3

EVENTS

OP TELEVISIE

Op een maandag in april werd het Drents Museum in alle vroegte ‘overgenomen’ door een televisieteam van 65 man sterk van AVRO/TROS voor de opnames van het programma *Tussen Kunst en Kitsch*. Bijna duizend mensen kwamen langs met hun erfstukken, schilderijen, serviesgoed of sieraden om erachter te komen of ze enige waarde hadden. In de Statenzaal stond de tafel opgesteld waaraan presentator Frits Sissing met experts de ontdekte topstukken besprak. Daaronder bevonden zich glaswerk uit het begin van de achttiende eeuw, een schilderij van de Groningse Ploegkunstenaar Jan Altink en een vroege sculptuur van Karel Appel die uiteindelijk toch niet aan hem kon worden toegeschreven. De reuring rond deze kwestie zorgde ervoor dat deze uitzending bijna twee miljoen kijkers trok.

2.3

FACTS & FIGURES

MARKETING EN COMMUNICATIE

150.087 bezoekers totaal in 2015. Van de ondervraagde bezoekers is:

- > **68%** vrouw
- > **32%** man
- > **84%** kwam van buiten Drenthe
- > **95%** kwam speciaal voor de tijdelijke tentoonstellingen
- > **49%** bezocht het museum met partner
- > **23%** bezocht het museum met vrienden
- > **75%** was ouder dan 60 jaar
- > **61%** was samenwonend/getrouwd/had geen thuiswonende kinderen
- > **29%** was alleenstaand, had geen thuiswonende kinderen
- > **67%** kwam met de auto
- > **34%** kwam met de trein
- > **2 uur** was de gemiddelde duur van het museumbezoek

Geïnformeerd via

- > **44%** artikel of recensie
- > **20%** website Drents Museum
- > **44%** advertentie in krant/tijdschrift
- > **22%** vrienden/familie of kennissen

43 persberichten zijn door de afdeling Marketing & Communicatie verstuurd

363 artikelen zijn regionaal, landelijk en internationaal over het museum verschenen, waarvan

€ 1.949.422,- aan advertentiewaarde voor gepubliceerde artikelen, onder andere

- > **€ 226.238,-** voor *De Kim Utopie*
- > **€ 229.378,-** voor *The Glasgow Boys*
- > **€ 107.581,-** voor de publieksactiviteiten van het Drents Museum

2.3

FACTS & FIGURES

MARKETING EN COMMUNICATIE

15

landelijke televisie-uitzendingen over het Drents Museum, waaronder

- > **2** uitzendingen over *Kazimir Malevich en Kostbare Eieren uit het Tsarenrijk* bij NPO 2 en EO
- > **2** uitzendingen over *The Glasgow Boys* bij Koffietijd en Het Land van ANWB
- > **2** uitzendingen over *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* bij o.a. Nederland Proeft
- > **1** uitzending over de aankoop van Eisenloeffel op RTLZ

10

regionale televisie-uitzendingen

62

regionale radioreportages

11

landelijke radioreportages, waaronder

- > **2** uitzendingen over *De Kim Utopie* op Radio 4 en Radio1
- > **2** uitzendingen over *Juul Kraijer* op VPRO en NPO1

249.947 unieke bezoekers van de website www.drentsmuseum.nl

2,06 minuten was de gemiddelde verblijfsduur van de bezoeker op de website

410.706 bereikte personen op Facebook

4.127 'likes' op Facebook

1.161.469 tweetweergaven

8.197 @DrentsMuseum-volgers op Twitter

4.648 personen ontvingen de digitale nieuwsbrief van het Drents Museum

- > **8,6** is het waarderingscijfer voor de gastvrijheid van het museum
- > **8,2** is het waarderingscijfer voor de informatievoorziening bij de tijdelijke tentoonstellingen
- > **8,6** is het waarderingscijfer voor het Drents Museum van de bezoekers op Zoover.nl

7.212

kaarten van bezoekers-informatiesysteem Museum Plus waarmee

- > **38.271** opgeslagen objecten op alle MuseumPlus kaarten
- > **2.735** MuseumPlus kaarten waarmee is ingelogd op de website na bezoek aan het Drents Museum

GASTVRIJHEID

35

2.3 FACTS & FIGURES

EVENTS

177

activiteiten, waarvan

- > **2** grote tentoonstellingsopeningen, waarvan
  - > **394** gasten en Vrienden van het Drents Museum voor *De Kim Utopie*
  - > **445** gasten en Vrienden van het Drents Museum voor *The Glasgow Boys*
- > **4** kleine tentoonstellingsopeningen
- > **175** publieksactiviteiten, waaronder opa en oma dagen, opnamedag tkenk, Girlsday, bijeenkomst NAM, Open Monumentendag, RABO Museumdag
- > **4** lezingen, waaronder
  - Lezing Henk Weltevreden
  - Lezing Margaret Breukink
- > **17** arrangementen, waaronder
  - > **64** publieksactiviteiten
  - > **17** arrangementen

- > Lezing Peter Wagemakers (Vrije Academie), *Kriskras door Nederlandse Musea. Bijzondere vondsten van Assen tot Middelburg*
- > Lezing Bob Lodder, De Chardzjiev-collectie
- > Arrangement *Kazimir Malevich* (AVROTROS)
- > Opnamedag Tussen Kunst en Kitsch (AVROTROS)
- > Bijeenkomst BankGiro Loterij
- > Lezing Leonieke Glasbergen (reisorganisatie Your Planet) Noord-Korea ontrafeld

369

programma's, waarvan

- > **12** kinderfeestjes
- > **109** rondleidingen
- > **20** huwelijken
- > **228** onderwijsprogramma's

3 AMBITIE EN VERRASSING

3.1 Marketing & Communicatie	39
3.2 Educatie	40
3.3 Events	41
3.2 Facts & Figures	42

3

A woman in a blue top and white skirt is speaking to a seated audience in a museum gallery. The audience is diverse in age and is seated on folding chairs. In the background, there are art displays, including a poster titled 'DE VROEGE JAREN' with the number '2' in the top right corner. The text is overlaid on the image in white.

Al meer dan 160 jaar inspireert het Drents Museum met verhalen over archeologie, kunst en geschiedenis. Spectaculaire tentoonstellingen van internationaal niveau bieden een ‘once in a lifetime’ ervaring. De conservatoren stellen verrassende en gedurfde programma’s samen die een breed publiek aanspreken. De exposities geven het publiek gelegenheid tot verwondering. In het Drents Museum kun je ontdekkingen doen, leren en interpreteren. Het museum toont de bezoekers een blik op de wereld en de wereld een blik op Drenthe.

3.1

MARKETING & COMMUNICATIE

OP PAD MET MENEER VAN LIER

Het oudste woonhuis van Assen, het zogeheten *Ontvangershuis*, is al jaren onderdeel van het Drents Museum. In 2014 werd het omgebouwd tot *Het Grootste Poppenhuis van Nederland*. Bezoekers stappen hier heel even binnen in het leven van de rijke patriciërsfamilie Van Lier en hun personeel. Door middel van multimedia-technieken neemt een van de ‘bewoners’ ze mee door het huis. Zo krijgen bezoekers een beeld van het leven van gegoede Drentse families in de periode 1750–1830.

Met de digitale productie *Lopen met Van Lier* kreeg *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* een bijzonder vervolg ‘buiten de deur’. Via de app Annodrenthe is een speciale wandelroute te downloaden die langs achttiende-eeuwse plekken in Assen leidt; door de straatjes en langs de plekken waar Johannes van Lier en zijn gezin ook moeten hebben gelopen, zoals de Markt en de Vaart. De huizen waar Van Lier woonde en het pand waar hij werkte als belastingontvanger liggen eveneens op de route.

BOEDDHA MUMMIE

In februari 2015 werd de boeddha mummie die in 2014 deel uitmaakte van de tentoonstelling *Mummies – Over leven na de dood* in het Drents Museum, wereldnieuws. De complete wereldpers, waaronder CNN, Fox News, ABC News, The New York Times en Le Monde, stortte zich op de mummie die het museum destijds in bruikleen had van een particuliere eigenaar. De mummie werd een heuse viral op internet, vanwege het bijzondere verhaal er achter: scanonderzoek had aangetoond dat zich binnenin het grote boeddhabeeld een mummie bevindt van een boeddhistische monnik die omstreeks het jaar 1100 leefde. [ZIE PRESTATIENORM 5 EN 11](#)

3.2

EDUCATIE

VOOR VAKMANNEN

Ambitieuze en van hoog niveau is het nieuwe onderwijsprogramma voor het beroeps- onderwijs: *Vakmanschap in Huis*. Tijdens de verbouwing van het *Ontvangershuis* tot *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* werden stucwerk, houtconstructies en schilderwerk vakkundig gerestaureerd. Aansluitend werd een programma ontwikkeld rond het thema 'vakmanschap', bedoeld voor toekomstige metselaars, timmermannen, schilders en stukadoors. Leerlingen krijgen bij dit programma een kijkje achter de schermen van de driehonderd jaar oude patriciërswooning. Het programma is uit te breiden met een interactieve iPhone-route door Assen waarbij bouwtechnieken aan bod komen, met een praktijkles of een gastles door een vakman in de klas. [ZIE PRESTATIENORM 11](#)

3X25 MINUTEN MUZIEK, TONEEL EN DANS

Bij *The Glasgow Boys* werd een verdiepend programma aangeboden. Uitvoeringen van Schotse volksmuziek, Schots melodrama en Schotse dansen plaatsten de expositie in een

breder context en versterkten het tijdsbeeld. Bezoekers konden op verschillende locaties in het museum deelnemen aan dit dynamische programma vol muziek, toneel en dans.

3.3

EVENTS

NOORD-KOREA BELICHT

‘Anders dan anders’ was het ambitieuze openings-event van *De Kim Utopie* en *North Korean Perspectives*. In samenwerking met Theater/ Bioscoop De Nieuwe Kolk organiseerde het Drents Museum het symposium *Kunst onder Toezicht – Realiteit en Realisme in Noord-Korea* dat werd gepresenteerd door journalist en programmamaker Hadassah de Boer. Noord-Korea stuurt, manipuleert en controleert de beeldvorming over het land en zijn leiders. De centrale vraag in het symposium was wat schilderijen, foto’s en documentaires ons vertellen over de Noord-Koreaanse realiteit. Wat is feit en wat is fictie? Drie sprekers gaven hun visie en vertelden over het leven in dit gesloten land. Hiermee bood het museum zijn 177 gasten van die middag een verdiepende blik op Noord-Korea. Het symposium werd door de aanwezigen zeer goed gewaardeerd.

FACTS & FIGURES

Educatie

7.691 leerlingen basis- en voortgezet onderwijs

180 schoolprogramma's voor het basis- en voortgezet onderwijs, waarvan

- > 134 programma's voor het basisonderwijs
- > 46 programma's voor het voortgezet onderwijs

48 programma's Cultureel Mobiliteit (CulMo's) met

1.198 leerlingen, waarvan

- > **293** leerlingen voor de CulMo Mysteries in het Veen
- > **1.047** leerlingen voor de CulMo Drents Museum/Drents Archief
- > **658** leerlingen voor de CulMo Archeologie/Kindermuseum

15% van de bezoekers is jonger dan **18** jaar, namelijk **22.471**

90 gratis lezingen bij tentoonstellingen (voorheen 'vrije inleiding')

4 BETROUWBAARHEID

4.1 Personeel & Organisatie	45
4.2 Educatie	45
4.3 Facts & Figures	46

4

Het Drents Museum is een betrouwbare partner, onder andere door het nakomen van afspraken en transparantie in processen en procedures. Een kenmerk van goed en betrouwbaar werkgeverschap is het bieden van tijd, mogelijkheden en ruimte aan medewerkers door middel van duidelijke informatie. Betrouwbaarheid is ook terug te vinden in de programmering. Het museum zorgt voor een evenwichtige kwaliteit van het tentoonstellingsprogramma zonder voorspellend te zijn.

4.1 P&O

ZELF DOEN

Mensen werken vaak vele jaren in het Drents Museum. De werksfeer is er een van meer dan gemiddelde betrokkenheid bij elkaar en bij het museum. Het museum is ook een gewilde plek om stage te lopen of werkervaring op te doen. De afdeling Personeel & Organisatie (P&O) beantwoordt alle aanvragen en sollicitaties en is altijd actief betrokken bij het zoeken naar stage- of werkervaringsmogelijkheden binnen het museum.

Intern streeft P&O naar meer regie bij de medewerkers zelf en meer eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot hun loopbaan. Dat komt terug in de in 2015 uitgerolde nieuwe vorm van Resultaat- en Ontwikkelingsgesprekken. Daarin hebben de medewerkers een grotere rol gekregen; door te overleggen over de resultaten die ze willen behalen en de ontwikkeling die ze willen doormaken, maar ook door aan te geven hoe ze vinden dat ze hebben gepresteerd.

4.2 EDUCATIE

KENNIS DELEN

Het Drents Museum is sterk verankerd in de eigen provincie en vormt een kenniscentrum voor het erfgoed, de cultuur en de kunst in Drenthe. De conservatoren zijn specialisten op de verschillende vakgebieden. Zij stellen hun kennis met regelmaat ter beschikking aan musea, culturele instellingen en andere kwaliteitsinstellingen in de provincie en daarbuiten. Hierdoor wordt de kennis over Drenthe breed gedeeld en uitgedragen.

De kennisdeling op nationaal en internationaal niveau krijgt mede vorm door de diverse bestuurs- en nevenfuncties die de museum-medewerkers uit hoofde van hun functie uitoefenen, zoals bij de raad van toezicht van Platform Drentse Musea, de Museumvereniging, Academie Minerva en redacties van verschillende tijdschriften. De directeur van het Drents Museum is vicevoorzitter van het platform Drentse Musea dat ten doel heeft de museale kennis te delen met collega's van andere instellingen in Drenthe. Hiervoor is binnen de subsidie van de provincie aan het Drents Museum op jaarbasis veertig uur ter beschikking gesteld. [ZIE PRESTATIENORM 14](#)

BETROKKEN BIJ EMMEN

De directie van het Drents Museum was in 2014 betrokken bij de herbestemming van het voormalige dierenpark in Emmen. Na het wijzigen van de samenstelling van de gemeenteraad in Emmen is hier geen gevolg meer aan gegeven. De nieuwe raad wil geen culturele voorzieningen bouwen op het verlaten terrein.

Adjunct-directeur Harry Tupan is adviseur bij de businessclub van Wildlands Adventure Zoo Emmen (voorheen Dierenpark Emmen). Directeur Annabelle Birnie verzorgde een presentatie voor het Kenniscafé van de Stenden Hogeschool in Emmen en opende twee tentoonstellingen bij het Centrum Beeldende Kunst in Emmen. Op deze manier zorgt het Drents Museum ervoor betrokken en zichtbaar te zijn in deze belangrijke gemeente.

[ZIE PRESTATIENORM 21](#)

4.3

FACTS & FIGURES

Personeel & Organisatie

Bij het Drents Museum werken

- > **47** vaste medewerkers (36,5 fte)
- > **6** payroll medewerkers (3,7 fte)
- > **14** stagiairs
- > **13** oproepkrachten
- > **2** werkervaringsplaatsen
- > **34** vrijwilligers
- > **3,98%** ziekteverzuim

5 ONDERNEMERSCHAP

5.1 Ondernemersparadijs Drenthe
5.2 Ondernemerschap als inspiratiebron
1930

5.1	Development	49
5.2	Financiën	54
5.3	Museumshop	54
5.4	Grandcafé Krul	56
5.5	Facts & Figures	58

5

Het Drents Museum is een culturele onderneming met een uniek product en een sterke branding. Het museum programmeert met lef en geeft creativiteit de ruimte om een voortrekkersrol te kunnen blijven spelen. Goed management en financiële reserves zijn hierbij van groot belang. Maar ondernemerschap gaat ook over het ‘pakken’ en creëren van kansen. Zo vervult het museum een actieve rol in tentoonstellingsmakelaardij en heeft het een goede kijk op horeca en de Museumshop. Daarnaast zijn goede vrienden onmisbaar. Het Drents Museum wordt op vele manieren ondersteund door private en publieke financiers.

5.1

DEVELOPMENT

RELATIEMANAGEMENT

De afdeling Development beheert, onderhoudt en ontwikkelt de contacten met (potentiële) relaties om zo extra geldstromen te genereren. Met hun financiële bijdragen helpen (hoofd)sponsors, begunstigers, subsidieverstrekkers, (particuliere) schenkers, de Businessclub en de Vrienden van het Drents Museum bij het realiseren van unieke tentoonstellingen en zorgen ze er mede voor dat de collectie beheerd wordt. Maar bovenal zijn het echte ambassadeurs. Ze stralen het succes en de bekendheid van het museum uit naar hun klanten, relaties, collega's en vrienden.

Het Drents Museum organiseerde verschillende events voor zijn relaties tijdens *De Kim Utopie* en *The Glasgow Boys*. Naast de beide tentoonstellingsopeningen vond op 29 mei de *Night@theMuseum* plaats met Jeroen van der Veer, voormalig CEO van SHELL; een avond voor sponsoren, Businessclubleden en schenkers. Van der Veer sprak over de verbinding tussen cultuur en het bedrijfsleven.

In september werd voor dezelfde doelgroep de *Mossel & More Party* georganiseerd. Dat gebeurde in samenwerking met Businessclubleden Bos & Bos Catering, UNP accountants adviseurs en VVV | Dit is Assen.

PROMOTEN

Tijdens de Bedrijvencontactdagen in Assen en de Promotiedagen Noord-Nederland in Groningen was het Drents Museum aanwezig met een promotiestand. Voor het museum was dit een uitstekende manier om in korte tijd te netwerken met diverse ondernemers.

5.1

DEVELOPMENT

NAM

Het Drents Museum is trots op de jarenlange samenwerking met de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), hoofdsponsor en partner van het Kindermuseum. De NAM is met kennis op het gebied van nationale en internationale samenwerking, maar ook historisch, net als het

Drents Museum diep geworteld in de Nederlandse samenleving. Het blijkt wel dat energie en cultuur goed samengaan. Het museum is verheugd dat het hoofdsponsorschap van de NAM in 2015 zijn 25-jarig jubileum beleefde en nog eens gecontinueerd wordt met vijf jaar.

WMD

Vanaf 2012 is Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) hoofdsponsor van het Drents Museum. Zowel het museum als WMD vervult zijn taak op een maatschappelijk verantwoorde wijze. Beide zijn sterk verankerd in de Drentse samenleving. Het afgelopen jaar heeft WMD het hoofdsponsorschap voor vijf jaar verlengd.

5.1

DEVELOPMENT

ING

Al sinds 2000 is de ING verbonden met het Drents Museum. Tot 2010 was de samenwerking vooral inhoudelijk; er werd expertise gedeeld op het gebied van de Nederlandse hedendaagse figuratieve kunst. Nu en dan was de ING financieel betrokken bij tentoonstellingen, onder andere van Pieter Pander, Peter Hartwig en Henk Helmantel. Als kroon op deze samenwerking deed de ING in 2010 een schenking van 273 schilderijen en tekeningen. Dat ging gepaard met een hoofdsponsorship. Na 2013 werd ervoor gekozen deze relatie gaandeweg af te bouwen naar een sponsorschap. Het Drents Museum is verheugd dat de ING zich vanaf 2016 voor drie jaar opnieuw aan het museum verbindt als derde hoofdsponsor.

BANKGIRO LOTERIJ

De BankGiro Loterij en de Stichting Beringer Hazewinkel zijn begunstigers van het Drents Museum. De BankGiro Loterij steunt organisaties die zich inzetten voor cultuur in Nederland. Dit jaar heeft de BankGiro Loterij het museum een financiële bijdrage gegund van € 300.000,- en € 81.540,- in het kader van het geormerkt werven, waarbij deelnemers het Drents Museum via een speciale lotenactie direct ondersteunen.

STICHTING BERINGER HAZEWINKEL

Nauw verbonden met het museum is de Stichting Beringer Hazewinkel. Deze stichting, die het bevorderen van de schone kunsten nastreeft, steunt het museum bij de uitbreiding van de collectie en bij het maken van tentoonstellingen en catalogi op het gebied van Nederlandse kunst rond 1900. Hierdoor is het Drents Museum in staat nationale en internationale tentoonstellingen te maken voor jong en oud, cultuur toegankelijk te maken in de samenleving en de collectie op een verantwoorde wijze te beheren. Samen met de BankGiro Loterij en de Vrienden van het Drents Museum schonk de Stichting Beringer Hazewinkel afgelopen jaar enkele stukken van edelsmid en sierkunstenaar Jan Eisenloeffel aan het museum.

5.1

DEVELOPMENT

SPONSOR SRC REIZEN

SRC Reizen is sinds 2011 sponsor van het Drents Museum. Het museum heeft de samenwerking met SRC Reizen kunnen bestendigen door het verlengen van het sponsorschap. Naast eigen reizen organiseert SRC Reizen de reizen van het Drents Museum. Er worden reizen aangeboden voor het publiek, de Vrienden en de Businessclubleden. Het afgelopen jaar reisde een groep Vrienden en Businessclubleden naar Moskou en St. Petersburg. SRC Reizen maakt daarnaast de persreizen van het Drents Museum mogelijk. Journalisten reisden met het museum naar Schotland voor *The Glasgow Boys* en naar Guatemala in het kader van de grote tentoonstelling van 2016: *Maya's – Heersers van het Regenwoud*. Het enthousiasme van de landelijke pers voor deze unieke reizen was groot.

5.1

DEVELOPMENT

BUSINESS TO BUSINESS

De Businessclub van het Drents Museum is een innovatief en krachtig netwerk van ondernemers van toonaangevende bedrijven, zowel landelijk als uit de regio Noord-Nederland. Het zijn bedrijven die het museum een warm hart toedragen. Afgelopen jaar zijn er negen nieuwe leden bij gekomen en hebben twee leden afscheid genomen.

Jaarlijks zijn er diverse bijeenkomsten. Tijdens *The Glasgow Boys* werd een Businessclub-bijeenkomst in Schotse stijl georganiseerd. Naast het volgen van een rondleiding was er gelegenheid om te netwerken onder het genot van een whiskyproeverij.

De Businessclub was dit jaar te gast bij vakantie-resort Hof van Saksen. Daar werd een bedrijfs-presentatie gegeven en sprak archeoloog Jaap Beuker van het Drents Museum over archeologie in de omgeving van Rolde. Naar aanleiding van deze bijeenkomst ging de Businessclub in het najaar 'de hei op' met Jaap Beuker.

Zoals ieder jaar werd ook in 2015 de *Night@the Museum* georganiseerd, een avond in het museum waarbij een prominente spreker zijn of haar visie op cultuur geeft. In 2013 startte dit initiatief met Bernard Wientjes, in 2014 sprak Alexander Rinnooy Kan en in 2015 was Jeroen van der Veer te gast in het museum.

VRIENDEN KOESTEREN

Het Drents Museum wordt gesteund door meer dan tweeduizend Vrienden. De Vriendenvereniging van het museum is een van de grootste in Nederland en groeit nog steeds. Het museum koestert zijn Vrienden en organiseerde ook dit jaar speciale Vriendenbijeenkomsten, zoals bij de opening van *De Kim Utopie* en *The Glasgow Boys*. De Vrienden zijn altijd in grote getale aanwezig bij dergelijke bijeenkomsten.

In samenwerking met de Stichting Vrienden van het Drents Museum is gekozen voor een uitbreiding van de particuliere donatiestructuur. In dat kader werd het nieuwe lidmaatschap 'Drost' in het leven geroepen.

5.2 FINANCIËN

CULTUREEL ONDERNEMER

Het blijft voor elk museum steeds weer een kunst: voldoende eigen inkomsten genereren om museale projecten te kunnen realiseren. Sinds het Drents Museum in 1998 een zelfstandige stichting is geworden en niet langer volledig gesubsidieerd wordt door zijn subsidieverstrekkers, levert het extra inspanningen om de continuïteit van de organisatie op de langere termijn te kunnen waarborgen.

Naast de zeer substantiële jaarlijkse subsidie van de provincie Drenthe, realiseert het Drents Museum als cultureel ondernemer een derde geldstroom. Daarin spelen de steun van begunstigers, sponsors, Businessclubleden en entreegelden een belangrijke rol. Commerciële inkomsten zijn afkomstig uit de horeca (Grand-café Krul, zalenverhuur), arrangementen en de Museumshop. Het Drents Museum is een gezond bedrijf dat zich voorbereidt op de toekomst door middel van het doordenken van verschillende scenario's en mogelijkheden voor verdere financiële stabilisering en groei.

5.3

MUSEUMSHOP

SERVICE

Uit reacties blijkt dat bezoekers zich zeer welkom voelen in de ruime en lichte Museumshop. Ze zijn enthousiast over de uitgebreide service en kennis van zaken van de medewerkers en nemen de tijd om alles te bekijken en een keuze te maken. Soms komen ze niet eens aan de tentoonstelling zelf toe en moeten ze daarvoor terugkomen.

De Museumshop maakt deel uit van de totale museumervaring en kan zelfs een extra reden zijn om naar het museum te gaan. En als mensen speciaal naar het museum komen om iets te kopen in de Museumshop, maken ze daar bij de balie van de hoofdentree graag een uitzondering voor.

5.3

MUSEUMSHOP

AFSTEMMEN

In hoofdlijnen sluit het aanbod van de Museumshop aan bij de deelcollecties van het museum. Veel aandacht dus voor Archeologie, Drentse geschiedenis, Kunst 1885-1935 en Hedendaags realisme. Het speerpunt Drentse geschiedenis wordt benadrukt door het aanbieden van artikelen die betrekking hebben op Drentse 'fenomenen' als de TT, de boeken van Anne de Vries of het Drents landschap. Daarnaast streeft de Museumshop ernaar om de keuze van het assortiment af te stemmen op de wensen van de bezoekers. Tijdens *De Kim Utopie* en *The Glasgow Boys* werden bijvoorbeeld meer Engelstalige boeken in het assortiment opgenomen. Hiermee werden ook niet-Nederlandssprekende bezoekers bediend.

De lopende grote tentoonstelling drukt eveneens een stempel op het assortiment. In het najaar verkeerde de Museumshop in Schotse sferen. Glasgow Boys-merchandise in de vorm van kaartenboxen, handgemaakte kerstdecoraties met een Schots tintje (waarmee sociale projecten in Thailand en India werden ondersteund), wollen shawls en dekens met Schotse ruiten en oer-Britse 'shortbread' (zandkoekjes) gingen grif over de toonbank.

VERRASSEND

Ze waren het gesprek van de dag: drie manshoge beelden van papier-maché. Middenin de Museumshop stonden ze. Alsof de kleurrijke figuren van Malevich' werk *Sportsmen* tot leven waren gekomen en van het doek af waren gestapt, het museum in. Het beroemde schilderij uit 1930-'31 uit de collectie van het Staats Russisch Museum in St. Petersburg maakte onderdeel uit van de *Kazimir Malevich* tentoonstelling. Deze grote Malevich-beelden werden in de jaren negentig in gelimiteerde oplage gemaakt naar ontwerp van de kunstenaar/ontwerper Niloc Pagen (Heerlen, 1960). Verschillende musea ter wereld bezitten een exemplaar. De beelden die in Assen getoond werden, stonden oorspronkelijk in het Solomon R. Guggenheim Museum in New York. Verrassend was dat deze eyecatchers te koop waren. De Museumshop bood ook kleinere varianten aan.

5.4

GRANDCAFÉ KRUL

SMAKELIJK ONDERNEMEN

Grandcafé Krul serveert bij iedere grote tentoonstelling een extra menukaart met gerechten die passen bij de internationale tentoonstelling van dat moment. Konden de bezoekers tijdens *Kazimir Malevich* kennismaken met traditionele Russische gerechten als borsjt, Russisch ei en piroesjki, bij *De Kim Utopie* werden ze verrast door een aanbod aan gerechten met voor ons moeilijk uitspreekbare namen, zoals: Musaengchae en Maeun Maneul Sogogoi Bekkeum. Een Kim Utopie-gerecht bestellen én opnemen moet een hele uitdaging zijn geweest. Hoewel Schotland iets dichterbij huis ligt, prijken tussen de Glasgow Boys-gerechten eveneens exotische namen als Cockaleekie en Forfa bridie. Maar de bekende Fish and chips, Scottish eggs en toast met Schotse zalm moeten bezoekers al snel een zeer 'Schots gevoel' hebben gegeven.

In samenwerking met SRC reizen werd een Vriendenreis georganiseerd naar Rusland. De Vrienden verbleven drie nachten in Moskou. Daar bezochten ze onder andere het Rode Plein, het Kremlin, de metrostations – ware ondergrondse ‘paleizen’ gebouwd onder het bewind Stalin – en de Tretjakovgalerij waar de Vrienden het Russisch realisme bewonderden. In St. Petersburg sloot een aantal leden van de Businessclub zich bij

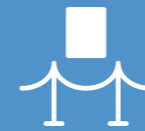
de groep aan. Hier stonden de Petrus- en Paulus Vesting, de Isaac Kathedraal en de Hermitage op het programma. Bij het Staats Russisch Museum, partner van het Drents Museum bij de tentoonstellingen *De Sovjet Mythe* en *Kazimir Malevich*, mocht het gezelschap een exclusief kijkje nemen in het depot.

FACTS & FIGURES

Marketing & Communicatie

- > **20** joint promotionacties met onder andere
  - > BankGiro Loterij
  - > Postcode Loterij
  - > NS
  - > SRC
  - > NMV Museumkaart
  - > Albert Heijn
  - > Univé
  - > Marketing Drenthe
- > **2** Business-to-Businessbeurzen (promotiedagen voor het bedrijfsleven in Assen en Groningen)
- > **4** Publieksbeurzen: Uitmarkt Amsterdam, Preuvenement Assen, NoorderZondag Groningen, Alles Kids Emmen
- > **1** Onderwijsbeurs: CEOB Noord-Nederland

Partners

- > **2** hoofdsponsors: NAM en WMD
- > **2** sponsors: ING en SRC Reizen
- > **2** begunstigers: BankGiro Loterij en Stichting Beringer Hazewinkel
- > **1** subsidieverstrekker: Provincie Drenthe
- > **50** Businessclubleden, waarvan **9** nieuwe leden
- > **2.007** Vrienden van het Drents Museum

Cofounders nieuwbouw 2011

ANWB Fonds, BankGiro Loterij, Croon TBI Techniek, Destic Displays, draaijer+partners, F.A. Hendriks, Fonds 21, Gravin van Bylandt Stichting, Hartenfonds, ING, Je Maintiendrai Fonds, Koninklijke van Gorcum, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Mondriaan Fonds, NAM, Prins Bernhard Cultuurfonds, Provincie Drenthe, Rijksuniversiteit Groningen, SNN/ EU EFRO, SRC-Reizen, SSK 1900, Stichting Albino, Stichting Beringer Hazewinkel, Stichting Dioraphte, Stichting Vrienden van het Drents Museum, VSB Fonds, VVNK 1900

FACTS & FIGURES

€

Financiën

- > **6,6** miljoen euro waren de totale baten van het Drents Museum
- > **33 %** van het totale budget wordt door het museum zelf verdiend
- > **19.555** bezoekers betaalden de volle entreprijs
- > **86.713** Museumkaarthouders brachten een bezoek
- > **16.148** relatiekaarten zijn ingeleverd
- > **22.471** jongeren tot 18 jaar hebben het museum bezocht
- > **302** e-tickets zijn verkocht
- > **€ 81.540,-** opbrengst museum via geormerkt werven BankGiro Loterij

Museumshop

- > **402.876,-** omzet van de Museumshop
- > **29.965** betalende klanten van de Museumshop
- > **€ 2,68** gemiddelde uitgave per bezoeker bij als gemiddelde besteding per klant
- > In de Museumshop zijn verkocht **18.737** boeken, waarvan
  - > **8.758** eigen uitgaven van het Drents Museum
  - > **2.812** jeugdboeken
- > **26.648** kunstkaarten
- > **66%** van de bezoekers bezocht de Museumshop
- > **8,2** is het waarderingcijfer voor de Museumshop

Grandcafé Krul

- > **50%** van de ondervraagde bezoekers bezocht Grandcafé Krul
- > **€ 59.515,-** inkomsten uit Grandcafé Krul
- > **€ 0,79** gemiddelde uitgave per bezoeker bij Grandcafé Krul
- > **7,8** is het bezoekerscijfer voor Grandcafé Krul

€

Zaalverhuur

- > **108** keer zaalverhuur, waarvan
  - > **30** keer Abdijkerk
  - > **62** keer Statenzaal
  - > **8** keer GS-zaal
  - > **8** keer Trouwzaal

FACTS & FIGURES

Businessclubleden

Ajax Chubb Varel, AlbertsKleve, bureau voor grafisch ontwerp BNO, Allbidigit Group Noord, Alpha Adviesbureau, BCN Groep Drachten, Best Western City Hotel de Jonge, Bos&Bos Catering BV, Bouwmij Hendriks, Bureau Meesterschap, Catering & Partyservice J. van 't Hooge, Croon TBI Techniek, De Hooghe Kamer, De Nieuwe Kolk, Doornbos Suringar Wiersema Advocaten|Mediators, draaijer+partners, Gemeente Assen, Gemeente Groningen Dienst ROEZ, Greving&Greving Opticiëns, Hof van Saksen, Hotel van der Valk Assen, ING, JAV Studio's, Karmalieten BV, KLOK Onderhoud- en Afbouwgroep B.V., Koninklijke van Gorcum, Landgoed de Dodshoorn, Leijdsman Elektro bv, MTN accountants adviseurs, Multicopy Assen, Notariskantoor Tijdhof, Daverschot & De Jong Posthumus, Pannenkoekenschap Assen, Ploegmakers Beheer b.v., Rabobank Assen en Noord-Drenthe, REIN Advocaten & Adviseurs, RTV Drenthe, SRC-Reizen, TCA Telecom & ICT, Tendenz, TSC Crowd Management, TVM Verzekeringen, UNP accountants adviseurs, Visser Assen, VVV| Dit is Assen, Warenhuis Vanderveen Assen, Watter B.V., Wbooks, Zorggroep Drenthe

6 SAMENWERKING

6.1	Collectie	63
6.2	Events	65
6.3	Gebouwen	66
6.4	Marketing & Communicatie	67
6.5	Facts & Figures	70

6

Het is voor het Drents Museum belangrijk om te investeren in zijn netwerk van musea in binnen- en buitenland, ondernemers, leveranciers, media, onderwijspartners, culturele instellingen en sponsors. Samenwerken is hierbij het sleutelwoord. Dat gaat tegenwoordig verder dan alleen onderling bruikleenverkeer. Grote, internationale projecten worden geproduceerd in samenwerking met collega-musea. Daarnaast is een alliantie aangegaan met internationale musea die tentoonstellingen van elkaar overnemen. Vanuit zijn bruikleenbeleid geeft het Drents Museum vorm aan de Collectie Nederland-gedachte.

6.1

COLLECTIE

UITLENEN = ZICHTBAAR ZIJN

Met het uitlenen van objecten aan musea en overige instellingen vergroot het Drents Museum de zichtbaarheid van zijn collectie. Het museum hanteert een ruimhartig beleid waar het gaat om het uitlenen van werken voor tentoonstellingen en presentaties. Voor tijdelijke tentoonstellingen zijn het afgelopen jaar in totaal 436 objecten uitgeleend aan 26 instellingen. Zo was een toonaangevend werk van Jan Sluijters te zien in het Stedelijk Museum in Alkmaar. Verder werden onder meer een reclamebord van *Van Rossem's troost*, een set van twaalf voorraadpotten, twee

flessen en een scheepsmodel van kruidnagels aan het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch uitgeleend voor de tentoonstelling *Uit verre streken. Koffie, thee en andere koloniale waren*.

46 instellingen hebben werken in langdurig bruikleen van het Drents Museum. In 2015 werden deze bruiklenen gecontroleerd en de contracten zonodig herzien. Een aantal bruiklenen is teruggehaald omdat de omstandigheden bij de lenende instantie niet meer voldeden aan de eisen. [ZIE PRESTATIENORM 3](#)

INTERNATIONAAL

In 2011 is op initiatief van het Drents Museum het Europese museale samenwerkingsverband E.E.N. (European Exhibition Network) opgericht. Leden zijn een tiental musea van vergelijkbare grootte uit Duitsland, Italië, Zwitserland, Oostenrijk, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Het doel van dit netwerk is het regelmatig informeren van de leden over tentoonstellingsprojecten en collecties om zo tot uitwisseling en samenwerking te komen.

Het Liechtensteinisches Landesmuseum in Vaduz maakt deel uit van E.E.N. Dit museum beschikt uit een nalatenschap over een unieke collectie Russische eieren, waaronder een van de tsareneieren die de beroemde hofjuwelier Carl Fabergé maakte voor de toenmalige tsaar van Rusland. Voor de tentoonstelling *Kostbare eieren uit het Tsarenrijk* leende het Liechtensteinisches Landesmuseum 130 eieren uit aan het Drents Museum. Een bijzondere gebeurtenis, aangezien deze kostbare eieren nooit eerder buiten Liechtenstein gepresenteerd werden.

Internationale samenwerking heeft het afgelopen jaar ook plaatsgevonden met het Historisches

6.1

COLLECTIE

Museum der Pfalz Speyer, het Staats Russisch Museum in St. Petersburg, diverse musea in Schotland, de Kunsthalle in Emden, American Exhibitions in de Verenigde Staten en met een kunstenaars uit het Duitse Leipzig.

[ZIE PRESTATIENORM 15](#)

DWDD POP-UP MUSEUM

Televisieprogramma *De Wereld Draait Door* (DWDD) opende op 29 januari voor vier maanden een Pop-Up Museum in het Allard Pierson Museum in Amsterdam. Het thema was *Verborgen Kunstenaars*. Tien vaste gasten van DWDD mochten een deel van het museum inrichten met werk uit de depots van tien grote musea in Nederland. Columnist, schrijver, dichter en

muzikant Nico Dijkshoorn werd ‘losgelaten’ in het depot van het Drents Museum. Hij koos onder andere schilderijen van Frank Lisser, Kenne Grégoire en Klaartje Pander. Daar schreef hij korte, associatieve teksten bij. Zijn verrassende en humoristische associaties plaatsten de kunstwerken in een geheel ander licht.

[ZIE PRESTATIENORM 15](#)

6.1

COLLECTIE

HET DRENTS MUSEUM EN HET UMCG

Regelmatig presenteert het Drents Museum in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) delen van zijn collectie. Dat gebeurt vanuit Kunstgenootschap Thomassen à Thuessink (TaT), een samenwerkingsverband van Academie Minerva, het Groninger Museum, het Drents Museum, Kunstruimte Wagemans en het UMCG. Het genootschap organiseert tentoonstellingen, educatieve projecten en andere publieksactiviteiten waarin kunst, gezondheidszorg, wetenschap en de actualiteit elkaar raken. Dit jaar was van 11 februari t/m 8 april 2015 de presentatie *Art Nouveau & Art Deco – Drents Museum in het UMCG* te zien. Patiënten, medewerkers en bezoekers werden gedurende twee maanden omringd door affiches van kunstenaars als Chris Lebeau, Jan Sluijters en Jan Toorop. [ZIE PRESTATIENORM 15](#)

HET DRENTS MUSEUM IN AMSTERDAM (OBA)

De Openbare Bibliotheek Amsterdam geeft een select aantal musea de gelegenheid kleine tentoonstellingen te organiseren in haar expozaal. Het Rijksmuseum, Museum de Fundatie, Museum Beelden aan Zee en het Groninger Museum gingen het Drents Museum hierin voor. Onder de titel *Art Nouveau & Art Deco – Drents Museum in de OBA* presenteerde het Drents Museum van 31 oktober 2014 t/m 25 januari 2015 een keuze van ruim tachtig werken uit de eigen collectie Art Nouveau en Art Deco. Te zien waren affiches, boekbanden, metaal- en glaswerk, keramiek en meubels van tientallen Nederlandse kunstenaars uit de periode 1890-1935; kunstenaars die bovendien vaak een link hadden met Amsterdam omdat ze er werkten.

[ZIE PRESTATIENORM 15](#)

6.2

EVENTS

BLOODY MARY VERSUS THE VIRGIN QUEEN

Het is inmiddels een vaste traditie: op Tweede Kerstdag naar het Drents Museum voor de kostuumshow van de Stichting Oud-Oranje. Deze shows sluiten qua thema aan op de lopende grote tentoonstelling; dit jaar was dat *The Glasgow Boys*. En wie kun je dan beter uitnodigen dan Bloody Mary en The Virgin Queen? In drie shows werd de relatie tussen Schotland en de rest van de wereld getoond, waarbij de eigenzinnigheid van het Schotse volk op het gebied van mode en kunst centraal stond. De Statenzaal zat elke keer bomvol.

6.3

GEBOUWEN

DEPOT DELEN

De gebouwen waarin het Drents Museum is gehuisvest beslaan met elkaar acht eeuwen architectuur; van de 13-eeuwse Abdijkerk tot de moderne 21ste-eeuwse ondergrondse tentoon-stellingsvleugel. Het totale museale oppervlak beslaat 4.600m². Naast publieke ruimtes heeft het Drents Museum de beschikking over een depotruimte waarin de stukken die op dat moment niet getoond worden, bewaard worden onder perfecte klimatologische omstandigheden. Waar mogelijk wordt kosteloos tijdelijke depotruimte aangeboden aan een van de vier in de Culturele en Museale Agenda 2009–2012 erkende musea van provinciale betekenis. In 2015 was dat Museum De Buitenplaats in Eelde.

[ZIE PRESTATIENORM 1 EN 6](#)

6.4

MARKETING & COMMUNICATIE

DRENTHEMOMENTEN

Om Drenthe meer op de kaart te zetten en het bestaande toerisme op peil te houden, is in samenwerking met Marketing Drenthe het zogenaamde Drenthe Arrangement opgezet. Naast het Drents Museum hebben het Gevangenis-museum in Veenhuizen, Wildlands Adventure Zoo in Emmen (voorheen Dierenpark Emmen) en Landal Greenparks zich bij dit initiatief aangesloten. Binnen de arrangementen worden aantrekkelijke toegang- of verblijfskortingen aangeboden voor het beleven van zogenaamde ‘DrentheMomenten’, geluksmomenten in Drenthe.

ZIE PRESTATIENORM 21

Met korting naar Drenthe

In Drenthe beleef je ook in de winter de mooiste geluksmomenten! Speciaal voor jou kun je deze nu gaan beleven met heel veel voordeel. Kijk snel op de achterkant voor de acties, geldig t/m 19 februari 2016.

Kom jij deze winter ook naar Drenthe? Drenthe doet wat met je!

drenthe.nl/kerstactie

Gevangenis-museum Veenhuizen

Heb je wel eens aan de schandpaal gestaan? Een cel van binnen gezien? Op de stoel van de rechter gezeten? In het Gevangenis-museum in Veenhuizen kan het allemaal. Maak een rondrit met de Boevenbus door het gevangenis-dorp Veenhuizen of neem met een gids een kijkje in een beruchte strafgevangenis.

Tweede toegangkaartje gratis*

Plopsa Indoor Coevorden

Het mooiste indoorpretpark van Nederland neemt je kids tussen 2 en 8 jaar mee op hun eerste grote avontuur. Laat je betoveren door de Bumba-show en 25 andere binnen- en buitenattracties. Dans mee met K3 en scheer met Wickie langs ruige rotsen in de coole coaster.

€ 6 korting op een toegangkaartje*

Drents Museum

Met verhalen over archeologie, kunst en geschiedenis inspireert het Drents Museum jong én oud. Ontdek het verhaal achter de oudste boot ter wereld en het beroemde veenlijkje van het meisje van Yde. Bezoek Het Grootste Poppenhuis van Nederland en leef je uit in het Kindermuseum.

Tweede toegangkaartje gratis*

Landal GreenParks

Stel je eens voor... mooie wandelingen, heerlijke fietstochten en ontspannen bij de open haard. Bij Landal GreenParks ben je aan het juiste adres voor een heerlijke vakantie in Drenthe. Maak dromen waar met een prachtige vakantie tijdens jouw winterverblijf!

Boek jouw winterverblijf vanaf € 99*

* Bekijk de voorwaarden op: drenthe.nl/kerstactie

6.4

MARKETING & COMMUNICATIE

LANGS DE GRENS

Waar het gaat om de ontwikkeling en promotie van het toerisme vanuit Duitsland heeft het Drents Museum samenwerking gezocht met Marketing Drenthe. Bekeken werd of er mogelijkheden waren om gezamenlijk een blijvende campagne te voeren in de Drentse grensstreek. Het Drents Museum kan de kosten hiervoor niet alleen dragen. Marketing Drenthe heeft vooralsnog geen andere partners gevonden om hierin te participeren.

Daarnaast heeft het Drents Museum ervoor gezorgd dat de Museumvereniging een werkgroep heeft opgericht om het museumbezoek in de grensstreken met Duitsland te onderzoeken en waar mogelijk te verbeteren. Tijdens de diverse bijeenkomsten is geconstateerd dat de musea zich

het best kunnen richten op hun eigen grensstreek en op het dichtbevolkte Ruhrgebied. In het geval van het Drents Museum is de directe grensstreek te leeg om efficiënt campagne te voeren. Vanuit het Ruhrgebied blijkt bovendien dat het Drents Museum niet binnen de afstand valt waarbinnen mensen bereid zijn te reizen voor museumbezoek. Daarom gaat het Drents Museum zich richten op het dichtstbijzijnde dichtbevolkte Duitse gebied.

Het museum is een samenwerking aangegaan met de Kunsthalle Emden. Met het organiseren van een duotentoonstelling wil het museum het bezoek van Duitsers aan Drenthe bevorderen.

[ZIE PRESTATIENORM 15, 21 EN 22](#)

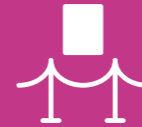
‘Dit doe ik het liefst. Een museum binnenlopen, de ogen een beetje dichtknijpen, voor een kunstwerk gaan staan en dan: pang, kijken. Daarna denk ik iets. Ik maak een notitie en daar schrijf ik later een verhaal over. Altijd denk ik, na het kijken, iets wat ik anders nooit zou hebben gedacht. Kunst stuurt mij de meest onverwachte kanten op. [...] Ik ben het Drents Museum en de kunstenaars zeer dankbaar voor allerlei nieuwe stormen in mijn hoofd.’

Nico Dijkshoorn, DWDD Pop-Up Museum. Je ruikt de vis op tafel, in: NRC 29 januari 2015

FACTS & FIGURES

Collectie

Uitgeleende objecten

- > **26** instellingen kregen 436 objecten in tijdelijke bruikleen
- > **46** instellingen hebben langdurige bruiklenen van het Drents Museum

Samenwerking internationaal binnen het European Exhibition Network (E.E.N.) en met

- > Historisches Museum der Pfalz Speyer
- > Staats Russisch Museum in St. Petersburg
- > diverse musea in Schotland
- > Kunsthalle in Emden
- > Liechtensteinisches Landesmuseum
- > American Exhibitions in de Verenigde Staten
- > kunstenaars in Leipzig, Duitsland

Samenwerking nationaal (externe presentaties) met

- > DWDD Pop-Up Museum / Allard Pierson Museum, Amsterdam
- > Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG)
- > Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA)
- > Centrum Beeldende Kunst Drenthe, Assen (CBK Assen)

Gebouw

Het museumcomplex van het Drents Museum omvat:

- > **4.600 m²** aan tentoonstellings- en publieksruimte
- > **4** zalen voor commerciële verhuur
- > **5** liften en **2** trapliften

Marketing & Communicatie

- > **20** joint promotionacties met onder andere de BankGiro Loterij, Postcode Loterij, NS, SRC, NMV Museumkaart, Albert Heijn, Univé, Marketing Drenthe

COLOFON

Uitgave

Drents Museum

Tekst en eindredactie

Sandra van Berkum, tekstschrijver

Bijdragen

Annabelle Birnie, Jaap Beuker,
Marion Boersma, Ellen ter Hofstede,
Paul Klarenbeek, Alwina Nieborg,
Han Noten, Jeanette Roorda,
Peter Schonewille, Carola Steenbergen,
Harry Tupan, Johan Vos, Jan van Zijverden

Beeldredactie

Yvet de Boer

Foto's

- Ossip van Duivenbode, pagina 3, 42
- Erik Vos, pagina 4
- JAV Studios, pagina 6, 11, 12, 16 (r),
18, 41, 53
- Jaspar Moulijn, pagina 8, 9, 10, 16 (l), 50
- Rene Legerstee, pagina 33
- Drents Museum, pagina 15, 23, 31 (r),
52, 55, 63
- Roy Beusker, pagina 51
- Gerard Alberts, pagina 57
- Peter Schonewille, pagina 61
- Bymarjo, pagina 63
- Opera Amsterdam, pagina 65
- WJ Kleppe, pagina 67
- Merlijn Doomernik, pagina 69
- Sake Elzinga, overige pagina's

Grafische vormgeving

In Ontwerp, Assen

Stichting Drents Museum

Postbus 134

9400 AC Assen

Bezoekadres

Brink 1

9401 HS Assen

Telefoon: (0592) 377 773

Fax: (0592) 377 719

Internet: www.drentsmuseum.nl

E-mail: info@drentsmuseum.nl

Openingstijden

Dinsdag t/m zondag, 11.00 – 17.00 uur

Gesloten op eerste kerstdag en nieuwjaarsdag

Op feestdagen ook op maandag open

Per 13 januari 2003 is het Drents Museum opgenomen in het Museumregister Nederland.

Het Drents Museum is lid van De Nederlandse Museum Vereniging. Het Drents Museum onderschrijft de door de Nederlandse Museum Vereniging vastgestelde bezoekersvoorwaarden en de gedragslijn voor museale beroepsethiek.

BTW-nummer: B. 01/8074.33.433

Kamer van Koophandel: 04 05 81 05

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

PRESTATIE-INDICATOREN PROVINCIE DRENTHE

Prestatie-indicator Provincie Drenthe

4.1 Herkenbare en onderscheiden culturele identiteit door behoud en ontwikkeling van het materiele en immateriële erfgoed.

- Zorg dragen voor een optimaal behoud en beheer van het Drentse erfgoed.
- Thematische en gebruikersgerichte (digitale) toegang tot Drents erfgoed.

1 Randvoorwaardelijk voor een goed beheer van de collectie en het kunnen functioneren op internationaal niveau is dat de publieksruimten en het depot van het Drents Museum voldoen aan de actuele normen voor klimaat en veiligheid.

Ook dient de opvolging van calamiteiten, zowel in de publieksruimtes als in de depotruimtes in de organisatie van het museum te zijn geborgd.

In 2015 is op internationaal niveau geopereerd. De publieksruimten en het depot van het Drents Museum voldoen aan de actuele normen voor klimaat en veiligheid.

[ZIE PAGINA 66](#)

2 Het Drents Museum maakt de collectie op basis van een collectionerings- en afstotingsbeleid beheersbaar en beter inzetbaar.

Verwerving betekent daarom tevens de gelijktijdige opdracht tot ontzaming, door afstoten en overdragen of uitruilen. Het Drents Museum stoot collectiestukken af die geen bijzondere culturele waarde vertegenwoordigen; objecten waarvan meerdere exemplaren aanwezig zijn, of die elders een beter plek kunnen vinden. Objecten worden ontzamd volgens de LAMO-richtlijnen en conform de statuten na goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Hiervoor heeft het Drents Museum in 2013 een plan gemaakt, dat in 2014 is goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten en uitgevoerd.

Circa honderd objecten uit het ontzamelproject van 2014 zijn overgedragen aan kunstenares Danielle Kwaaitaal die in 2015 en 2016 een project met deze objecten gaat uitvoeren. [ZIE PAGINA 20](#)

3 Het Drents Museum vergroot de zichtbaarheid van de collectie door uitleen van objecten aan musea en niet-museale instellingen.

Dat doet het door de collectie actief in te zetten voor permanente en tijdelijke tentoonstellingen in musea. Ook verstrekt ze bruiklenen aan niet-museale instellingen, mits er waarborgen zijn voor de beveiliging en het fysieke behoud van de objecten. Het Drents Museum versoepelt de eisen t.a.v. bruikleenverkeer en doorberekening van kosten zoveel mogelijk.

Het Drents Museum heeft 436 bruiklenen aan 26 instellingen verleend voor tijdelijke tentoonstellingen. 46 instellingen hebben langdurige bruiklenen. Er zijn tijdelijke bruiklenen aangevraagd door Drentse musea, te weten: Museum De Buitenplaats in Eelde, het Veenkoloniaal Museum in Veendam en een niet-museaal geregistreerde instelling, namelijk het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis.

[ZIE PAGINA 63, 71 EN BIJLAGE 4](#)

4 Digitale toegang tot collecties biedt grote kansen voor het publiek (w.o. digital born) en de creatieve industrie

Het publiek krijgt zoveel mogelijk van de Drentse collectie te zien. In 2015 wordt 1/8 van het totale in 2013 – 2020 nog te digitaliseren provinciale collectiedeel van 12.307 objecten digitaal geregistreerd, zijnde

1.538 objecten. Voor publieksdoeleinden (o.a. MuseumPlus) zijn eind 2015 van 9.000 objecten hoogwaardige foto's digitaal toegankelijk. Het Drents Museum werkt aan vrije beschikbaarstelling van metadata van de hele collectie gekoppeld aan de Digitale Museale Collectie Nederland en Europeana. Koppeling van databestanden vergemakkelijkt het gebruik door anderen en bespaart kosten.

De collecties van het Drents Museum zijn onderverdeeld in vier hoofdcollecties: Archeologie, Drentse geschiedenis, Kunst 1885-1935 en Hedendaags realisme. De gehele collectie omvat circa 90.000 objecten, waarvan circa 24.600 objecten als bruikleen van de Stichting Schone Kunsten rond 1900 (SSK) en 64.600 objecten uit de provinciale collectie. Van de objecten uit de provinciale collectie is inmiddels 86% digitaal geregistreerd. Dit percentage is 2% hoger ten opzichte van 2014. Van 14.600 objecten zijn er digitale afbeeldingen. Er zijn in 2015 1.600 werken gedigitaliseerd. Nieuwe aanwinsten worden direct geregistreerd en dat geldt ook voor uitgaande bruiklenen. Via museaindrenthe.nl en Digitale Museale Collectie Nederland op dimcon.nl zijn circa

2.527 voorwerpen uit de collectie online beschikbaar. Op Europeana.eu zijn inmiddels 2.753 objecten te vinden.

Van de objecten uit de provinciale collectie is inmiddels 86% digitaal geregistreerd. Van 14.600 objecten zijn er digitale afbeeldingen. [ZIE PAGINA 20](#)

5 Het Drents Museum ontwikkelt zich als hét museum over de Drentse historie en identiteit

Dit komt tot uiting in tijdelijke tentoonstellingen, in de samenhang van de vaste presentaties en de bezoekersbeleving. Het Drents Museum deelt zijn kennis over het cultureel erfgoed van Drenthe en zijn ervaring actief in samenwerkingsinitiatieven met musea en andere relevante organisaties.

Medio 2014 werd in het Ontvangershuis Het Grootste Poppenhuis van Nederland opgeleverd, waarin de bezoeker in de huid van een van de vroegere bewoners de stijlkamers van het huis beleeft. Dit onderdeel van het museum behoort tot de vaste opstelling waarmee de Drentse geschiedenis, evenals Archeologie, is verankerd in het museum. In de tijdelijke tentoonstellingen was de

Drentse historie en identiteit vooral zichtbaar in de tentoonstellingen Hoge Heren en Hunebedden – Lukis en Dryden in Drenthe 1878, Schildersparadijs Drenthe – Het landschap als inspiratiebron 1850-1930, Jan Meine Jansen – De Magie van het Drentse land en een tentoonstelling van het werk van de in Assen geboren en getogen Juul Kraijer.

[ZIE PAGINA 14-16 EN 39](#)

6 Het Drents Museum biedt waar mogelijk kosteloos tijdelijk depotruimte aan de vier in de Culturele en Museale Agenda 2009 – 2012 erkende musea van provinciale betekenis (zie: Verslag b.o. 12 maart 2010).

In 2015 verleende het museum depotruimte aan Museum De Buitenplaats in Eelde. Door de groei van de eigen collectie en de beperkte ruimte in het depot is er momenteel geen plaats voor andere collecties.

[ZIE PAGINA 66](#)

Prestatie indicator Provincie Drenthe

4.2 Onderscheidende kwaliteit van kunst- en cultuuraanbod, door cultuur voor een breed en divers publiek toegankelijk te maken en deelname te bevorderen.

- Innoveren cultureel aanbod gericht op verbreding van doelgroepen.

7 Het Drents Museum trekt tenminste 150.000 bezoekers, waarvan 7.500 scholieren primair en voortgezet onderwijs, die een educatief programma volgen.

Het Drents Museum trok in 2015 150.084 bezoekers en 7.691 scholieren uit het primair en voortgezet onderwijs. ZIE PAGINA 34 EN 42

8 Het Drents Museum presenteert een aantrekkelijk inhoudelijk aanbod, waaronder aantrekkende internationale tentoonstellingen en evenementen van hoge kwaliteit, in combinatie met optimale flankerende voorzieningen.

Het Drents Museum organiseerde drie grote internationale tentoonstellingen, veertien tentoonstellingen en drie presentaties. Het publiek waardeerde het museum en de tijdelijke tentoonstellingen met een 8,4. ZIE PAGINA 8-19, 22 EN 26/27

9 Het Drents Museum biedt het primair onderwijs en voortgezet onderwijs cultuureducatieve programma's die aansluiten op de kerndoelen van het onderwijs, en in een doorgaande leerlijn.

Het rijksprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2013 – 2016 beoogt cultuureducatie structureel in het lesprogramma van het basisonderwijs te integreren. Aan het Drentse programma dragen gemeenten, provincie en rijk financieel bij. Voor Drentse basisscholen betekent dit dat zij in 2013 – 2016 voor cultuureducatie per basisschoolleerling €10 tot €16 extra te besteden hebben voor een eigen plan, waaruit blijkt dat men een substantiële stap maakt “van cultuureducatie naar cultuuronderwijs”. Dit betekent dat scholen meer vraaggericht en deels ook meer individueel zullen gaan opereren. In Drenthe fungeert Compenta als intermediaire organisatie tussen de culturele sector en het onderwijs.

Het Drents Museum heeft aan deze voorwaarden voldaan door een ruim aanbod aan mogelijkheden te publiceren in de Compenta-gids. De cultuuronderwijsprogramma's betroffen zowel de vaste collectie als het veel arbeidsintensievere tentoonstellingsprogramma. In 2015 zijn voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs 180 verschillende schoolprogramma's ontwikkeld en aangeboden, te weten 134 programma's voor het primair onderwijs en 46 programma's voor het voortgezet onderwijs. ZIE PAGINA 42

10 Het Drents Museum functioneert niet alleen voor de eigen samenleving, maar evenzeer voor buitenlandse bezoekers Ook anderstaligen moeten ten minste Engelstalig kennis kunnen nemen van de informatie, verdieping en beleving die het Drents Museum zijn bezoekers bij de tijdelijke (internationale) tentoonstellingen en de vaste presentatie biedt.

Voor zijn buitenlandse bezoekers heeft het Drents Museum een Engelse, een Duitse en een Chinese website. Bij de tijdelijke blockbusters waren alle zaalteksten tweetalig en verschenen Engelse en Duitse flyers.

11 Het Drents Museum biedt zijn diverse bezoekers in het museum een goed begeleide culturele ervaring bij de vaste presentaties en tijdelijke tentoonstellingen met gebruik van nieuwe media en gedigitaliseerde (top)stukken. Zo bedient het Drents Museum diverse interessegroepen met informatie.

Het Drents Museum programmeert tentoonstellingen voor diverse doelgroepen waarbij verschillende aansprekende media worden ingezet. Zo werd in 2015 de digitale rondleiding Wandelen met Van Lier ontwikkeld in samenwerking met het Drents Archief en werd een speciaal programma ontwikkeld voor mensen met dementie/Alzheimer, getiteld Onvergetelijk Drents Museum. Daarnaast zijn er instaprondleidingen, opa- en omadagen in de vakanties, Familiezondagen, speciale kinderactiviteiten en rondleidingen. Er is altijd de mogelijkheid om zelfstandig informatie te vergaren. Via de instaprondleidingen, de zaalbrochure of de kinderboekjes.

ZIE PAGINA 24, 30, 33 EN 39

Het bezoekersinformatiesysteem MuseumPlus biedt bezoekers een goed begeleide culturele ervaring bij de vaste presentaties en tentoon-

stellingen met gebruik van nieuwe media en gedigitaliseerde (top)stukken. Het museum heeft inmiddels (beperkte) WiFi dekking.

ZIE PAGINA 35

12 De bezoekers van het Drents Museum waarderen het museum met een tevredenheidscijfer van 7,5 of hoger

- Als algemene waardering
- Voor de kwaliteit van de tijdelijke tentoonstellingen
- Voor publieksbegeleiding
- Voor de informatie bij de vaste en tijdelijke presentaties.

Het publiek was zeer positief over het museum en de tentoonstellingen in 2015 en waardeerde dit met een 8,4. Het gemiddelde tevredenheidscijfer voor de tentoonstellingen bedroeg een 8,6. Kazimir Malevich kreeg een 8,7, de tentoonstelling over de Russische Tsaren-eieren een 8,1 en The Glasgow Boys een 8,9. Bezoekers op Zoover.nl waardeerden het Drents Museum met een 8,6.

ZIE PAGINA 8, 26 EN 35

13 Het onderwijs waardeert de didactische kwaliteit van de educatieve programma's en publieksbegeleiding met een tevredenheidscijfer van 7,5 of hoger.

Het onderwijs is tevreden over de educatieve programma's van het Drents Museum. Dat blijkt ook uit de vele positieve reacties die het museum van de scholen ontvangen heeft en uit de positieve evaluaties die zijn uitgevoerd door Kunst & Cultuur Drenthe.

14 Het Drents Museum deelt haar kennis collegiaal met collega-musea. Specifiek voor versterking van de Drentse museale infrastructuur gaat dat om expertise (o.a. bestuurlijke daadkracht, visie op het digitaal beschikbaar maken van Drents cultureel erfgoed, bedrijfsvoering) op verzoek van musea verenigd in het (digitale) Platform Drentse Musea (of opvolger).

Het Drents Museum was in 2015 zeer actief in het delen van zijn kennis en ervaring met andere musea, zowel internationaal als nationaal. Het Drents Museum was actief betrokken bij de activiteiten van het Platform Drentse Musea, waarvan directeur Annabelle

Birnie vicevoorzitter is. Zij is tevens vicevoorzitter van de Federatie Drentse Musea. Medewerkers van het museum ontvangen met regelmaat collega-musea die zij van informatie voorzien, onder andere over werkwijzen op het gebied van P&O, collectieregistratie, beheer en onderhoud van de collectie en verzekeringen. Onder de collega-musea waren het op te richten Jan Kruis Museum, het Internationaal Klompenmuseum en de Into Nature art expedition die in 2016 zal plaatsvinden. [ZIE PAGINA 46 EN BIJLAGE 5.](#)

15 Het Drents Museum werkt aantoonbaar samen met andere collectionerende instellingen en is van waarde in het netwerk op haar verzamelgebieden, met als doel opbrengst- en kwaliteitsverbeteringen.

Het betreft:

- Het in gezamenlijkheid koppelen van collecties, zodat geen dubbelingen in aankoopbeleid ontstaan en een genereus bruikleenbeleid.
- Het onderling afstemmen van beleid met ketenpartners, in principe in de vorm van een gezamenlijk presentatiebeleid en educatieve programma's.

Het Drents Museum heeft in 2015 onder meer samengewerkt met Museum de Buitenplaats, het Internationaal Klompenmuseum, het CBK Drenthe, KiK in Kolderveen, het LacDa en GreenArt Spot. Binnen de gemeente Assen werkt het Drents Museum samen in o.a. het Culturele Hart Assen (Drents Museum, Drents Archief, ICO Drenthe, Theater / Bioscoop De Nieuwe Kolk, CBK Drenthe en Bibliotheek Drenthe). Directeur Annabelle Birnie, facilitair manager Johan Vos en hoofd P&O Jeanette Roorda nemen deel aan het DOD (Directeuren Overleg Drenthe) waarin vijf Drentse Erfgoedinstellingen (Drents Museum, Drents Archief, Stichting het Drents Landschap, Hunebedcentrum, Herinneringscentrum Kamp Westerbork) verenigd zijn. Verder is Annabelle Birnie vicevoorzitter van het Platform Drentse Musea. Op het gebied van internationale samenwerking is het Drents Museum medeoprichter en lid van het European Exhibition Network (E.E.N.) waarin aangesloten Europese musea elkaar op de hoogte houden van alle plannen om zo tot uitwisseling of samenwerking te komen. Daarnaast is in 2015 met diverse internationale partners gewerkt in het kader van de internationale tentoonstellingen.

[ZIE PAGINA 63–66](#)

Prestatie-indicator provincie

4.3 Versterken vestigingsklimaat en vrijetijdseconomie door inzet van kunst en cultuur.

- Bieden van een aantrekkelijk cultureel aanbod dat meer toeristen trekt die langer blijven en meer besteden.
- Stimuleren van stuwende culturele evenementen in combinatie met andere vormen van vrijetijdsbesteding voor groei verblijfstoerisme en hun bestedingen in Drenthe.
- Verbinden van onderscheidend cultuur-aanbod met toerisme, recreatie, economie, cultuur en sport om bezoekers en bewoners van Drenthe te verleiden langer in Drenthe te verblijven en meer te besteden.
- Verbeteren imago van Drenthe als woon-, vestigings- en vakantie locatie met onderscheidend Drents cultureel erfgoed en aantrekkelijk cultuuraanbod.

17 Het Drents Museum trekt tenminste 75% bezoekers van buiten Drenthe

In 2015 kwam 84% van de museumbezoekers van buiten Drenthe. [ZIE PAGINA 34](#)

- 18** Het Drents Museum trekt tenminste 60% bezoekers die speciaal voor het museum c.q. voor de tijdelijke tentoonstellingen naar Drenthe/Assen komen

In 2015 kwam 95% van de museumbezoekers speciaal voor de tijdelijke tentoonstellingen.
[ZIE PAGINA 34.](#)

- 19** Het Drents Museum benut de kansen die de vergrijzing c.q. het groeiende aantal actieve senioren biedt dat beschikt over een relatief hoog opleidings- en welvaartsniveau om zijn positie in de vrijetijds-economie te versterken en inkomsten te vergroten. Recreatie, extended learning en aantrekkelijke vormen van (vrije) tijdsbesteding zijn voor de babyboomgeneratie van groot belang.

Het Drents Museum zet in op alle kansen die de demografische ontwikkeling biedt. Het programma Onvergetelijk Drents Museum voor mensen met dementie/ Alzheimer is een van de belangrijkste voorbeelden. In het kader van de vrijetijdseconomie is het Drents Museum een van de vijf 'unique selling points' van Drenthe.
[ZIE PAGINA 34 EN 30.](#)

- 20** Het Drents Museum zorgt ervoor dat op cultureel en toeristisch waardevolle locaties in Drenthe de voor deze gebieden relevante objecten uit de collectie online beschikbaar zijn via routes in AnnoDrenthe.nu en via relevante websites als www.museaindrenthe.nl.

Onder cultureel en toeristisch waardevolle locaties vallen in ieder geval het (potentieel) Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid (Veenhuizen / Frederiksoord) en (het Geopark) De Hondsrug.

Het Drents Museum is met de grote internationale tentoonstellingen (Kazimir Malevich, De Kim Utopie, The Glasgow Boys) vertegenwoordigd geweest op de website van Marketing Drenthe (drenthe.nl) en met verhalen achter de objecten uit de collecties op de website van het platform Drentse Musea (museaandrenthe.nl). Daarnaast heeft het museum nieuwe objecten uit de collectie Kunst 1885-1935 geplaatst op het internationale digitaliseringsproject Partage Plus van de erfgoedportal Europeana.eu. De samenwerking met Geopark de Hondsrug is blijvend en heeft geresulteerd in inhoudelijke kennisuitwisseling en een gezamenlijke presentatie. [ZIE PAGINA 20](#)

- 21** Het Drents Museum vervult een functie in de gewenste groei van het verblijftoerisme en hun bestedingen in Drenthe.

Het Drents Museum ontwikkelt bij alle tijdelijke tentoonstellingen arrangementen met commerciële partijen voor inwoners van Drenthe en toeristen en publiceert deze in overleg met Marketing Drenthe. Ook speelt het Drents Museum een rol in de culturele (museale) ontwikkeling van het in 2016 verlaten dierenparkterrein in Emmen.

Het Drents Museum organiseerde een voorlichtingsmiddag over de tentoonstellingen en evenementen in samenwerking met het Drents Archief en Herinneringscentrum Kamp Westerbork voor alle toeristische accommodaties in Drenthe. Daarnaast is het Drents Museum met de grote tentoonstellingen Kazimir Malevich, De Kim Utopie en The Glasgow Boys vertegenwoordigd geweest op de website van Marketing Drenthe (drenthe.nl). Verder vond overleg plaats met Marketing Drenthe, Landal Green Parks, Dierenpark Emmen en het Nationaal Gevangenis-museum. Het Drents Museum berekende de economische spin-off per bezoeker op € 56,-, waarmee de bijdrage aan de omgeving evident is. Door de politieke wisseling in

Emmen was er geen belangstelling meer om het verlaten dierenpark in te vullen met een culturele bestemming en zijn de activiteiten op dit gebied beëindigd.

ZIE PAGINA 45, 58, 64 EN 70

22 Het Drents Museum onderzoekt of het in de grensstreek, als onderdeel van lokale en regionale cultuur-historische ketens, in staat is te profiteren van de ‘babyboomers’ uit de buurlanden.

Zij vormen bij uitstek de markt voor korte stedentrips en korte vakanties. Een deel van hen is daarbij minder op zoek naar de toeristische highlights, die zij bij eerdere bezoeken aan ons land reeds bezochten, maar naar aansprekende, specifieke en verdiepende ervaringen als onderdeel van de beleving van een streek of regio.

Het is evident dat het Drents Museum de grensstreekactiviteiten in samenwerking met andere partijen moet ontwikkelen. Om permanente aandacht te vragen voor het museum in de grensstreek is echter geen toereikend budget en geen mankracht beschikbaar. Daarom is in 2013, 2014 en 2015 actief contact gezocht met Marketing Drenthe, de aangewezen drager op dit vlak. Helaas heeft dit niet tot de gewenste resultaten geleid.

De activering van 2016 Blues Jaar Drenthe, die een aanloop kende in 2015, heeft ‘bloed, zweet en tranen’ gekost. De provincie heeft het Drents Museum actief en positief ondersteund in dit traject. ZIE PAGINA 64

Vanuit het bestuur van de Museumvereniging was Annabelle Birnie de trekker van het project Grensstreekactivering. De conclusie van het rapport is bondig; het Drentse achterland is te leeg om effectief campagne te voeren uitsluitend voor het museum, het Ruhrgebied is aantrekkelijk, maar het Drents Museum valt buiten de bereisbare straal van tweehonderd kilometer voor dagtrippers.

Aanvullende eisen

Monitoring en kwaliteitsborging

- a. Het Drents Museum maakt inzichtelijk hoe de evaluatie met de klant (primair diversiteit aan bezoekers en secundair musea e.a.) wordt georganiseerd. Laat zien wat de klanten van de organisatie vinden en geef hierbij inzicht in de mate van klanttevredenheid (tenminste over kwaliteit inhoudelijk aanbod en dienstverlening).

Het Drents Museum heeft het inzicht in klant-tevredenheid, zoals in dit rapport

vermeld, onderzocht met gerenommeerde professionele partijen als TNS NIPO en LaGroup. ZIE PAGINA 34-36

- b. Het Drents Museum publiceert tenminste de volgende gegevens in januari 2015 over het jaar 2014, en verzamelt deze over het jaar 2015 voor publicatie van het eerste halfjaar in juli 2015 (en vervolgens over het tweede half jaar in januari 2016):
  - Aantal bezoekers Drents Museum
  - Bereik en effect van nieuwe media, waaronder aantal (unieke) website-bezoekers digitale collecties (inclusief aantal gebruikers van MuseumPlus).
  - Klanttevredenheid zoals beschreven onder a.
  - Mate waarin collecties digitaal beschikbaar zijn, waaronder specificatie naar deelcollecties.

De gevraagde gegevens zijn tijdig aangeleverd – eind juni 2015 – en in dit rapport opgenomen. ZIE PAGINA 26, 34-36

- a. Het Drents Museum doet bij afrekening van de subsidie verslag van de aandacht die het museum krijgt in de diverse media (regionaal, landelijk en internationaal).

De cijfers zijn in dit jaarverslag opgenomen. ZIE PAGINA 35

BIJLAGE 2

PUBLICATIES 2015

J.R. Beuker en E. Drenth, 'Een prehistorisch importstuk? Een vroegneolithische Scheibenkeule uit Noord-Nederland', in: *Nieuwe Drentse Volksalmanak* 132, 105-110, 2015

J.R. Beuker, 'Het secreet van de Ontvanger. De vergeten opgraving van een beerput in Assen', in: *Nieuwe Drentse Volksalmanak* 132, 179-204, 2015

A.C.W. Lindenhovius (red.), *The Glasgow Boys, Schots impressionisme 1880-1900*, Drents Museum/ Zwolle WBOOKS, 1915

A. Rens, Jan Meine Jansen. 'De Magie van het Drentse Land', in: *Grafiekwereld* 2, 14-17, 2015

A. Rens, 'Een Huis voor de Illustratie in Nederland?', in: *De Boekenwereld* 31.2, 89-90, 2015

A. Rens, 'De schoonheid van het kleine, grafiek van Julie de Graag', in: *Grafiekwereld* 3, 23, 2015

A. Rens, 'Een vak van kijken en overpeinzen. De Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici sinds 1939', *Kunsthistorici* (special), 7-10, 2015

A. Rens, 'Aaibaar', grafiek van Theo van Hoytema', in: *Grafiekwereld* 4, 24, 2015

Harry Tupan (red.), *Juul Kraijer. Werken 2009-2015*, Zwolle 2015

Harry Tupan (red.), *De Kim Utopie. Schilderkunst uit Noord-Korea*, Zwolle 2015

Harry Tupan (red.), *Laura Eckert, Corporeal*, Zwolle 2015

Harry Tupan, 'Corporeal. Beelden van Laura Eckert', in: *Laura Eckert, Corporeal*, Zwolle 2015

Harry Tupan, 'Met een rauw randje', in: *Van kus tot koning, Natasja Bennink*, Beelden, Groningen 2015

V.T. van Vilsteren, 'Twee stijgbeugels, eene steng en beenderen opgegraven in Zwinderen', in: *Klenckerheugte* 15 nr. 1, 2-7, 2015

V.T. van Vilsteren (met E. Bruijn, A. Alterauge, S. Zesch, B. Heggelman, S. Mitschke, F. Coletti, W. Rosendahl en A. Zink) 'Die Mumie im Inneren – eine übermodellerte Mumie eines buddhistischen Mönchs', in: A. Wiczorek & W. Rosendahl (red.), *Mumien – Der Traum vom ewigen Leben*, Darmstadt, 337-342, 2015

V.T. van Vilsteren, 'Eine Geschlechtsumwandlung bei Moorleichen – Untersuchungen am Paar von

Weerdige und weitere Moorleichenfunde', in: A. Wiczorek & W. Rosendahl (red.), *Mumien – Der Traum vom ewigen Leben*, Darmstadt, 312-317, 2015

V.T. van Vilsteren, 'Roomse blingbling of heidens amulet? Overpeinzingen bij de vondst van een Alsengem', in: *Archeologie Magazine* 2, 9-13, 2015

V.T. van Vilsteren, 'Olde vestigia, rudera ende heemsteden – 376 jaar archeologische waarnemingen in middeleeuws Veenhuizen', in: *Westerheem* 64, 268-280, 2015

V.T. van Vilsteren, 'Een mislukte kraak uit de 14de eeuw – over een onderzoekje in 1941 in Veenhuizen (Dr.)', in: *Paleo-aktueel* 26, 89-98, 2015

V.T. van Vilsteren, 'In een krans van keistenen – een bijzondere archeologische observatie van schoolmeester Freerk de Muinck in 1906 bij Veenhuizen', in: *Waardeel*, 3-10, 2015

BIJLAGE 3

AANWINSTEN 2015

Hedendaags Realisme (52 aanwinsten)**Schenkeningen**

- Juul Kraijer, sculptuur z.t. 2008, schenking van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Barend Blankert, schilderij *Route de Nissan (Aude)*, schenking van de kunstenaar
- Joke Frima, schilderij *Dilemma*, schenking van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Alfred Hafkenscheid, schilderij *Pierrot*
- Jan Roëde, 14 schilderijen, 4 tekeningen, 6 schetsboeken, schenking van de Jan Roëde Stichting
- Cees van Olst, Vaas
- Thomas Junghans, sculptuur *Portret*
- Dick Aerts, sculptuur *Fontein*
- Eddy Roos, sculpturen *Lucht, Twee figuren (ontwerp een), Twee figuren langgerekt*
- Jan Steen, sculptuur *Henk*
- Harro Nikkels, sculptuur *Kalkoengier*
- Joggem de Graaf, schilderij *Portret van Henriette Mulder*
- Johan Abeling, schilderij *Paal Schiermonnikoog*
- Candace Charlton, schilderij *Portrait Lady Jane*
- Martin Tissing, schilderij *Stilleven*
- Marijke ter Wolde, schilderij *Oude Boteringestraat*

Aankopen

- Kenne Grégoire, schilderij *Drinking Day*, aankoop van de kunstenaar
- Hans Hoekstra, schilderij *Zelfportret*, aankoop van de kunstenaar
- Juul Kraijer, tekening *Untitled 2011-2012*, aankoop van de kunstenaar
- Reinder Homan, schilderij *Zelfportret*, tekening *Zelfportret* en ontwerptekening *Eiken in beekdal*, aankoop van de kunstenaar
- Stijn Rietman, schilderij *Zelfportret van onderaf*, aankoop van de kunstenaar
- Thijs Jansen, schilderij *Zelfreflectie tussen 2 & 3*, aankoop van de kunstenaar
- Wout Muller, schilderij *Mahaboe*, aankoop bij Galerie Mokum in Amsterdam
- Christiaan Kuitwaard, schilderijen *White Box Painting nr. 214* en *White Box Painting nr. 230*, aankoop van de kunstenaar

Drentse geschiedenis (117 aanwinsten)**Schenkeningen**

- 2 vaandels van Chr. Muziekvereniging 'Irene' uit Nieuweroord, schenking van Chr. Muziekvereniging 'Irene'
- Waag uit 1644 afkomstig uit Assen
- Gouden oorijzer met spelden

- Wegwijzer naar het Provinciaal Museum van Oudheden in Assen en een kistje voor het opbergen van archeologische voorwerpen, schenking van de hr. G. de Leeuw uit Oosterhesselen
- 5-delig houten kaststel
- Zilveren suikerlepeltje met afbeelding van de Brink in Assen
- Speld gemaakt van drie Wilhelminakwartjes
- 15 medailles van de Drentse Rijwielvierdaagse uit de periode 1965-1980, afkomstig van mw. A. Overbeek uit Rolde
- J.W.H. Berden, 6 ontwerptekeningen voor de Statenzaal en de stoel van de Commissaris van de Koningin, schenking van de hr. Michels uit Eindhoven
- Hans Meine Jansen-Nengerman, 4 prenten, schenking van de hr. W. Meine Jansen
- Boek dr. E. Vogel, *Fotografisch Zakboek*
- Kegelvormig object van meerkleurig aardewerk met kerfsneeversiering

Aankopen

- 2 spellen, 1 emailen reclamebord en 1 speldje van de firma Homas Assen
- Emailen reclamebord van de Emmer Begrafenis Onderneming
- 3 schoolplaten met Drenthe en de Steentijd als voorstelling

- 6 fietsen van Drentse makelij met bijbehorende balhoofdplaatjes, spatbordschildjes en stickers, aankoop van de Hr. Maris uit Assen
- Fiets van het merk G.A.S.V.R.A.T., uitgevonden door Adolf Timmer, enkele gebruiksvoorwerpen ontwikkeld door Adolf Timmer, persoonlijke documenten en foto's van Adolf Timmer, aankoop van de hr. De Jonge uit Hoogeveen
- Camera lucida met bijbehorend etui
- 4 emailen reclameborden, van: Wilco conserven, Meppeler Handelsvereniging, Advocaatfabriek 'Het Drentsche Ei' en Melkkoeltank Assen

Kunst 1885-1935 (269 aanwinsten)

Schenkingen

- Johan Briedé, ontwerp voor stofomslag, ontwerp voor bandstempel, 62 ontwerp-tekeningen voor illustraties, 2 bladen met proefdrukken voor illustratie voor *Heidevolk* door Hermann Löns, schenking van de hr. M. van Riemsdijk uit Den Haag
- Theo Colenbrander, vaasje (Rozenburg), schenking van de hr. R. Koster uit Haarlem
- Dirk Filarski, olieverfschilderij, schenking van de hr. H. van der Houwen uit Assen
- Theo Goedvriend, 2 litho's, schenking van de hr. Reinder Homan uit Bakhuizen
- Wim van Ham, 1 vaasje en 2 schalen (RAM), schenking van de hr. R. Koster uit Haarlem

- Jan de Jonge, 1 schetsboek, 39 tekeningen, 5 etsen
- Chris Lebeau, glazen schaal (Moser-unica), fles en schaal van paars glas (Leerdam), 2 delen *Neerlands Indië* (bandontwerp), schenking van de hr. R. Koster uit Haarlem
- Nans van Leeuwen, illustraties voor *Met z'n drietjes naar de hei* door Taetske Hellinga-Zwart
- H. van Lerven, vaas (RAM), schenking van de hr. R. Koster uit Haarlem
- Roelof Sterken, bord (RAM) en schaal, schenking van de hr. R. Koster uit Haarlem
- Vaasje (RAM), schenking van de hr. R. Koster uit Haarlem
- 24 bijvoegsels van 'De Amsterdammer' (vnl. door Johan Braakensiek), 101 spotprenten van 'De Nieuwe Amsterdammer' (door Piet van der Hem, Willy Sluiter, Jan Sluijters), 7 bijvoegsels van 'De Nieuwe Amsterdammer' (door S. Moulijn, Lodewijk Schelfhout, Willy Sluiter, Jan Sluijters, W.B. Tholen, J. Veldheer), schenking van de hr. O.W.E. Berg uit Assen

Aankopen

- W. Bogtman, dekselpotje (ESKAF), aankoop van de hr. J. van Bladel uit Tilburg
- Boek Hermann Löns, *Heidevolk*, geïllustreerd door Johan Briedé, aankoop bij 'Bij tij en ontij' in Kloosterburen

- J.H. de Groot, theeservies bestaand uit theepot, suikerpot, melkkannetje, 12 kopjes en schoteltjes (ESKAF), aankoop van de hr. J. van Bladel uit Tilburg
- Chris Lebeau en Corn. van der Sluys (ontwerp), stalenboek linnen damasten tafelgoederen, aankoop bij Kunstconsult in Noordbeemster
- Bernard Willem Wierink, 1 houtsnede, 3 kleurenlitho's, aankoop van mw. B. Roelofsen uit Maastricht
- Jan Eisenloeffel, 2 kandelaars, 1 bonbonschaaltje (Begeer), aankoop bij Jacob J. Roosjen SRI in Breukelen, met steun van de Stichting Beringer Hazewinkel, de BankGiro Loterij en de Stichting Vrienden van het Drents Museum

Archeologie (5 aanwinsten)

Schenkingen

- 3 18de-eeuwse zalfpotjes, gevonden bij de opgraving van de beerput van het Ontvangershuis in Assen in 1967, schenking van de hr. G. de Leeuw uit Oosterhesselen
- Geslepen Neolithisch bijltje, schenking van de hr. H. Louissen uit Zwinderen

Aankopen

- Doorboorde hamerbijl, enkelgrafcultuur, herkomst Diever

BIJLAGE 4

BRUIKLENEN 2015

In totaal zijn in 2015 aan 26 instellingen 436 tijdelijke bruiklenen verleend. 46 instellingen hebben langdurige bruiklenen.

Geregistreerde instellingen

- Museum de Fundatie, Zwolle, 13 september 2014 – 4 januari 2015, 10 werken op papier en 2 schilderijen uit de collectie Kunst 1885-1935
- Cobra Museum, Amstelveen, 16 september 2014 – 4 januari 2015, 2 schilderijen van Dick Pieters
- Veenkoloniaal Museum, Veendam, 14 december 2014 – 6 april 2015, 11 schilderijen uit de collectie Drentse geschiedenis
- Allard Pierson Museum, Amsterdam, 29 januari 2015 – 25 mei 2015, 11 schilderijen uit de collectie Hedendaags realisme, 3 schilderijen en 4 objecten uit de collectie Kunst 1885-1935 en 2 schilderijen en 3 objecten uit de collectie Drentse geschiedenis
- Museum Beelden aan Zee, Den Haag, 13 februari 2015 – 17 mei 2015, 3 beelden van Joseph Mendes da Costa
- Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch, 6 juni 2015 – 13 september 2015, 16 objecten uit de collectie Drentse geschiedenis
- Stedelijk Museum Alkmaar, Alkmaar, 20 februari 2015 – 25 oktober 2015, 1 schilderij van Jan Sluijters

- Twentse Welle, Enschede, 17 september 2015 – 13 december 2015, vierdelig theeservies van Th. Hooft en Gero
- Museum de Fundatie, Heino/Wijhe, 30 oktober 2015 – 17 januari 2016, 4 schilderijen van Annemarie Busschers
- Veenkoloniaal Museum, Veendam, 22 november 2015 – 6 maart 2016, 3 objecten uit de collectie Kunst 1885-1935
- Museum De Buitenplaats, Eelde, 12 december 2015 – 20 maart 2016, 4 schilderijen van Mario ter Braak

Niet geregistreerde instellingen

- Kasteel Keukenhof, Lisse, 19 oktober 2014 – 31 januari 2015, 1 schilderij van Irene Veldman
- Openbare Bibliotheek Amsterdam, 31 oktober 2014 – 25 januari 2015, 101 objecten uit de collectie Kunst 1885-1935
- Noordelijk Archeologisch Depot, Nuis, 13 februari 2015 – 2 maart 2015, 77 objecten uit de collectie Archeologie
- Universitair Medisch Centrum Groningen, Groningen, 11 februari 2015 – 10 april 2015, 20 affiches uit de collectie Kunst 1885-1935
- Stichting Schultehuis Diever, Diever, 2 april 2015 – 1 november 2015, 35 objecten uit de collectie Archeologie

Buitenlandse instellingen

- Museo Arqueológico de Alicante, Alicante (ES), 6 oktober 2014 – 7 april 2015, 8 objecten uit de collectie Archeologie
- Cincinnati Museum Center, Cincinnati (USA), 26 november 2014 – 26 april 2015, veenlijk vrouw van Zweeloo
- Hungarian Natural History Museum, Boedapest (HG), 1 oktober 2014 – 17 mei 2015, 3 objecten uit de collectie Drentse geschiedenis en 5 objecten uit de collectie Archeologie
- Liebermann-Villa am Wannsee, Berlijn (DE), 26 april 2015 – 10 augustus 2015, 1 schilderij van Max Liebermann
- Odense City Museums, Odense (DK), 26 januari 2015 – 1 september 2015, 86 objecten uit de collectie Archeologie
- Orlando Science Center, Orlando (USA), 13 juni 2015 – 29 november 2015, veenlijk vrouw van Zweeloo
- Musée National d'Histoire et d'Art Luxembourg, Luxemburg (LU), 11 juni 2015 – 10 januari 2016, 3 objecten uit de collectie Drentse geschiedenis en 5 objecten uit de collectie Archeologie
- The Hunterian Art Gallery, Glasgow (UK), 20 september 2015 – 7 februari 2016, 1 schilderij van Theo Molkenboer en 1 schilderij van Julius Jacobus van de Sande Bakhuyzen

- The Leonardo, Salt Lake City (USA), 18 december 2015 – 6 maart 2016, veenlijk vrouw van Zweeloo
- Landesmuseum für Vorgeschichte Halle (Saale) (DE), 6 november 2015 – 22 mei 2016, 3 objecten uit de collectie Archeologie

Langdurige bruiklenen

- Bonnen Openbare School, Gieten, 1 bijl
- Breda's Museum, Breda, 1 tekening
- Drents Archief, Assen, kaarten en platen, foto's en Ansichtkaarten, collectie Jan Giudici
- Drukkerijmuseum, Meppel, etspersje uit atelier van Chris Lebeau
- De Nederlandsche Bank, Amsterdam, diverse munten
- Fries Museum, Leeuwarden, 1 schilderij
- Fries Scheepvaartmuseum, Sneek, 11 historische voorwerpen
- Gemeente Assen, Assen, 3 kunstwerken
- Gemeente Beilen, Beilen, dekenkist
- Gemeente Museum Helmond, Helmond, 4 werken van Dirk Nijland
- Groninger Museum, Groningen, 1 zilveren vork
- Royal Goedewaagen, Nieuw-Buinen, 2 werken van H.F. Antheunis
- Limburgs Museum, Venlo, 1 schilderij van Willem van Konijnenburg en 1 van J.W. Pieneman
- Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Westerbork, groot aantal historische voorwerpen
- Herv. Gemeente Anloo, Annen, diverse archeologische voorwerpen
- Herv. Gemeente Vledder, Vledder, Romaans doopvont
- Hunebedcentrum, Borger, groot aantal archeologische voorwerpen
- J.W.F. Kazerne, Assen, bissekist
- Kapiteinshuis Pekela, Groningen, spanendoos
- Museum Arnhem, Arnhem, 1 schilderij van Chris Lebeau
- Museum de 5000 morgen, Hoogeveen, meubelen, schilderijen en archeologische voorwerpen
- Museum Vosbergen, Eelde, hobo
- Museumboerderij De Karstenhoeve, Ruinerwold, diverse historische voorwerpen
- Nationaal Vlechtmuseum, Noordwolde, 5 voorwerpen uit de collectie Kunst 1885-1935
- Natura Docet, Denekamp, 2 archeologische voorwerpen
- Ned. Herv. Gemeente Diever, Diever, bissekist
- Ned. Herv. Gemeente Dwingeloo, Dwingeloo, 2 wapenschilden
- Ned. Herv. Gemeente Peize, Peize, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Roden, Roden, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Vries, Vries, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Kerk Rolde, Rolde, Romaans doopvont en diverse archeologische voorwerpen
- Ned. Herv. Kerk te Emmen centrum, Emmen, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Kerk Zweeloo, Zweeloo, Romaans doopvont
- Nederlands Architectuurinstituut, Rotterdam, Album Kees Oosshot, A.W. Weismann
- Nieuwland Erfgoedcentrum, Lelystad, enkele archeologische voorwerpen
- Provinciehuis, Assen, diverse historische voorwerpen en kunstwerken
- Woonhuis Commissaris van de Koning, De Wijk, diverse kunstwerken
- Stedelijk Museum Coevorden, Coevorden, diverse archeologische en historische voorwerpen
- Stichting Aold Daol'n, Dalen, diverse archeologische voorwerpen
- Stichting Bourtange, Bourtange, enkele stoelen
- Stichting Drents landschap, 1 schilderij
- Stichting Drents landschap/Bezoekerscentrum Hijkerveld, diverse archeologische voorwerpen

- Stichting Drents landschap/Stichting Orvelte, Orvelte, groot aantal historische voorwerpen
- Stichting Dwingels Eigen, Dwingeloo, gipsafgietsel Nimf van Leggelo
- Stichting Erfgoed Muskee, Grolloo, diverse historische voorwerpen
- Stichting Van Gogh & Drenthe, Nieuw-Amsterdam, groot aantal historische voorwerpen

BIJLAGE 5

BESTUURSFUNCTIES EN NEVENFUNCTIES 2015

De directieleden van het Drents Museum hebben in 2015 naast hun werkzaamheden voor het Drents Museum een aantal bestuursfuncties en jureringen op zich genomen.

Bestuurs- en nevenfuncties directeur**Annabelle Birnie**

- **Bestuurder** St. Drents Museum
- **Raad van toezicht** Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018
- **Bestuurslid** Museumvereniging en Stichting MuseumKaart
- **Voorzitter** Wackers Academie Amsterdam
- **Voorzitter** Stichting Sacha Tanja Penning
- **Bestuurslid** Fonds van Rede – Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam
- **Bestuurslid** Stichting Beeldentuin de Havixhorst, De Wijk
- **Adviesraad** Van den Broek Foundation, Lisse; Cobra Museum, Amstelveen
- **Voorzitter** Stichting Oeuvre Jan van der Vossen
- **Keurmeester** PAN Amsterdam; ART BREDA (sectievoorzitter)
- **Vicevoorzitter** Platform Drentse Musea; Federatie Drentse Musea
- **Lid** A37, Drenthe; VNO-NCW Noord; Federatie TMV; European Exhibition Network

Bestuurs- en nevenfuncties adjunct-directeur**Harry Tupan**

- **Raad van advies** Klassieke Academie Groningen; Land Art Contemporary
- **Comité van aanbeveling** Stichting SCA Jozefkerk Assen; Stichting Berlagehuis Usquert; Realisme, de beurs voor hedendaagse figuratie, Amsterdam
- **Comité van ondersteuning** Wildland Adventure Zoo Emmen
- **Adviseur** TT Museum, Assen
- **Voorzitter** Examencommissie Klassieke Academie, Groningen
- **Lid** Stuurgroep directie Stichting Cultureel Hart Assen; European Exhibition Network; selectiecommissie KunstRAI, Amsterdam; selectiecommissie Realisme, de beurs voor hedendaagse figuratie, Amsterdam; Kunstgenootschap Thomassen à Thuessink, UMC Groningen
- **Jurylid** Cobra de Groot Stipendium

Bestuurs- en nevenfuncties medewerkers**Drents Museum**

- **Voorzitter** Sectie PR & Marketing Museumvereniging
- **Lid** Sectie Publiek & Presentatie Museumvereniging

- **Lid** Sectie Kunstmusea Museumvereniging
- **Lid** Oergroep (subgroep Culturele Raad Smilde)
- **Lid** Bestuur Trovato Foundation
- **Voorzitter** Bestuur Sectie Informatieverzorging Musea in Nederland (SIMIN)
- **Lid** Platform Museale Ontvangsten
- **Lid** Werkveld Adviesraad, Opleiding docent Beeldende Kunst en Vormgeving, Academie Minerva
- **Lid** Bestuur Stichting Oud-Oranje
- **Lid** Werkgroep amateurarcheologie van de Drents Prehistorische Vereniging
- **Eindredacteur** Redactie Drents Historisch Tijdschrift 'Waardeel'
- **Lid** Redactie Drents Historisch Tijdschrift 'Waardeel'
- **Eindredacteur** Redactie Nieuwe Drentse Volksalmanak
- **Lid** Redactie Historisch Tijdschrift Fryslân
- **Adviseur** Jan Kruis Museum

BIJLAGE 6

Exploitatierkening 2015	Rekening 2015	Begroting 2015	Rekening 2014
Opbrengsten			
12. Subsidie provincie Drenthe	4.425.489	4.438.039	4.359.567
13. Entreegelden	881.171	912.000	796.367
14. Omzet winkel	402.876	450.000	256.187
15. Omzet horeca	59.515	80.000	46.308
16. Omzet collecties	151.986	300.000	872.071
17. Omzet presentaties	201.053	400.000	446.578
18. Omzet publieksactiviteiten	68.815	90.000	69.916
19. Diverse baten	448.740	286.000	763.982
Totaal opbrengsten	6.639.645	6.956.039	7.610.976
Kosten			
20. Loonkosten personeel	2.176.167	2.163.434	1.977.642
21. Inhuur personeel	675.161	656.750	706.489
22. Overige personele kosten	192.013	162.625	257.627
23. Huisvesting	1.870.472	1.790.694	1.842.598
24. Organisatiekosten	405.889	473.350	398.297
25. Kosten winkel	242.428	235.000	161.618
26. Kosten horeca	6.400	25.000	3.599
27. Kosten collecties	150.771	537.000	919.605
28. Kosten presentaties	889.849	872.186	1.224.670
29. Kosten publieksactiviteiten	19.205	40.000	17.368
Totaal kosten	6.628.355	6.956.039	7.509.513
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	11.290	0	101.463
Exploitatieresultaat	11.290	0	101.463
Ontleend aan bestemmingsreserve			
Toevoeging algemene reserve	11.290		
Exploitatieresultaat	11.290		

